

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	in upravnistvu prejemani:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 550
na mesec 2—	na mesec 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vseh dan sveder izvedenih naročil in pravnih.

Insarati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insaracijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, insarati I. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 33.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto naprej K 35—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede insaratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto K 24—	Četrt leta K 6—
Pol leta 12—	En mesec 2—

V upravnistvu prejemani na mesec K 1-90.

Spošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto K 25—	Četrt leta K 6-50
Pol leta 13—	En mesec 2-30

Za Nemčijo vse leto 30 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 35 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne pošlje o pravem času.

Upravnistvo „Slovenskega Naroda“

Pred novim bojem.

Govora dr. Trillerja in dr. Novaka v šentjakobskem okraju. — Bauernschreck. — Nove infamije. — Zavraten naskok. — Deželne doklade in kmeti. — Dispozicijski fond. — Spionji.

Na občnem zboru Naprednega gospodarskega društva za šentjakobski okraj, ki se je vršil včeraj popoldne v restavraciji »pri Rastoharju«, in o katerem prinašamo poročilo na drugem mestu, sta govorila tudi podžupan ljubljanski in deželni odbornik g. dr. Karel Triller in deželni poslanec in občinski svetnik g. dr. Fran Novak. Prvi se je oglašil k besedi podžupan g.

dr. Karel Triller,

burno pozdravljen od navzočih.

Cenjeni somišljeniki!

Prinašam vam pozdrave župana ljubljanskega g. dr. Tavčarja,

ki se oprošča, da osebno ne more priti kakor bi to rad storil. Župan je tako čez mero zaposlen, da bi se moral razdeliti na deset delov, če bi hotel priti povsod tja, kamor bi prišel rad.

Poročila o političnem delovanju v deželnem zboru vam ne bom podal, ker vam bo o tem govoril moj tovariš g. dr. Novak. Rad bi vam pa dal kratko sliko naših

občinskih razmer.

Pokazal vam bom, kako težavno je delovanje narodno-napredne stranke tudi na magistratu in kako težavno stališče ima zlasti župan ljubljanski, ki je trn v peti naši slavni c. kr. vlad, zlasti pa našemu deželnemu odboru. Lahko rečem, da morda na celi slovenski zemlji ni težavnejšega posla, kakor ga ima ravno župan ljubljanski in vsak, ki pravično sodi in pozna ljubljanske razmere, mora biti hvaležen našemu voditelju in županu dr. Tavčarju, da vztraja na tem težavnem mestu.

Razmere v našem mestu so se zlasti po zadnjih občinskih volitvah, ki so odprle mestni svet klerikalcem in Nemcem, tako zavile in zamotale, da je uspešno delovanje zvezano z naravnost neverjetnimi težočami. Naj se zgodi v mestu najmanjša nezgoda, — župan je kriv, če hoče jutri dr. Zajec na Šmarno goro, pa bo deževalo, bo župan ljubljanski kriv, če je bil Štefe predloga v unijonski kleti in ga drug dan boli glava, — kriv je ljubljanski župan, če se Ložarju zamodi nedeljska pečenka, — zopet je kriv župan. Vsak dan lahko berete v »Slovincu« podobne pritožbe, pa to je še najmanjša stvar. Lahko rečem, da skuša župan po možnosti ustreči vsem prebivalcem Ljubljane, pa star pregovor pravi, da je dobrotla šteti in tudi tu vidimo, da ne puste veljati klerikalci ničesar. Najzlostnejše pri tem pa je, da najdemo klerikalci pri tem zaslonbo na mestu, kjer bi morala vladati najobjektivnejša pravica in da meče celo dež. vladu županu in mestni občini polena pod noge, in naj stori mestna občina vladi še tako velike usluge.

Vojaška oblast je morala sama priznati, da na ljubljanskem županskem stolu še ni bilo moža, ki bi bil

vojaški oblasti storil toliko uslug in ki bi ji bil tako na uslugo, seveda v kolikor to ni v kvar drugim interesom, za to pa ne žanje prav nobene zahvale od deželne vlade. Ko je šlo za napravo elektrarne ob Ljubljani, se je postavila naša deželna vlada na stran sovražnika Ljubljane, istaklo, ko je šlo za neprimerno predčasno inkorporacijo Spodnje Šiške in tako ob vsaki priliki.

Se hujšega nasprotnika pa ima v deželnem odboru. Deželni odbor, kateremu je, kakor sem že naglašal, vsak napredni občinski zastopnik v peti, je storil do sedaj vse, da otežkoči delo občinskega zastopa ljubljanskega in ljubljanskega župana.

Vrgli so v svet novico, da na magistratu ni vse v redu in da račun niso pravilni. Govorilo se je marsikaj, tako da so nekateri ljudje končno že s strahom ali radovednostjo pričakovali, kaj se bo razkrilo gnilega. Deželni odbor je poslal na magistrat

revizijsko komisijo,

ki ima skoraj toliko članov, kakor en bataljon vojakov. Pet mesecev že išče, voha in preiskava ta komisija, prevrgla je že celj magistrat, toda našla še ni in ne bo, česar išče. (Klici: Vidi se, kako potrebni so ti deželni uradniki!) Res je, namesto, da bi opravičili svoje službe, morajo igrati policijo in iskati grehe, ki jih ni! (Pritrjevanje.)

To pa deželnemu odboru še ni dosti. Naš upravni stroj je tak, da ima deželni odbor veliko kontrolno pravico nad občinami. Pred vsem je deželni odbor druga instanca glede vseh pritožb v okviru samostojnega delokroga. Človek bi mislil:

Deželni odbor je oblast

in mora pozabiti na politično pripadnost, kadar deluje kot oblast. Tudi na magistratu imamo oblast. Občinski svet ni nikakršna oblast, pač pa je oblast

magistratni gremij,

v katerem so zastopane vse stranke, ima pa veliko večino narodno-napredna stranka. Kot član tega gremija lahko rečem, da tam ni prostora

za kako politiko. Gremij se zaveda svojega značaja kot oblast, ki mora biti pravična na vse strani. Tako bi moralo biti tudi v deželnem odboru.

Sam sem član deželnega odbora, moje članstvo pa me ne veže, da ne bi smel razkriti, kar je bolnega in kako krivično se postopa napram Ljubljani. Izredno in žalostno je, da mora deželni odbor javno napadati deželnega odbornika. Toda danes je to potrebno in nelzgoibno.

Občinski referent deželnega odbora je mlad mož, dr. Pegan,

ki je pred 10 leti še nosil sokolsko srajco,

danes pa je zastopnik najkrutejših krivic. Mož je prišel v mladih letih do visokih političnih mest in se je vpljani svoje politične »veljave«. V tej svoji politični pijanosti obhaja sedaj nečuvane orgije politične strasti v svojem referatu in igra pri nas vlogo

političnega Bauernschrečka.

(Klici: Pegan — Bauernschreck!) Razloček je pač ta, da ne kolje in grize dr. Pegan telet in volov, marveč da hoče poklati vse napredne župane in občinske odbornike. Kaj počenja dr. Pegan z našimi naprednimi župani in občinskimi odbori na deželi, presega že vse meje. Ko moram to gledati, vre vse v meni in le z največjo težavo se premagujem, da mi ne vzkipi pravična jeza. Od Metlike do Idrije, od Vaških gora do Postojne nima noben napredni župan miru pred njim in vsi napredni občinski zastopi so izpostavljeni nizkotnim šikanam tega moža. Vse, kar dobi v roke, zavija in zvija tako dolgo, da mu ugodni deželni odbor in da onemogoči delovanje naših naprednih somišljenikov v raznih občinah.

Imamo občino

Slavino

na Notranjskem, ki je v naprednih rokah in ki se je tudi pri zadnjih dveh volitvah vrlo izkazala. Dr. Pegan je vrtal in vrtal toliko časa, da se je vselej poslušni deželni predsednik udal in bo občinski zastop v Slavini razpuščen. Oglejmo si drugo napredno občino

Postojno.

Ker je bil župan postojnski, odlični naš somišljenik g. Lavrencič, toliko predrzen, da se je upal pri zadnjih volitvah kandidirati v deželni zbor, so mu poslali na vrat

revizijsko komisijo

in že pred dvema dnevi so raztrobili vest, da se je že do sedaj dogladno, da je 200.000 kron primankljaja. Kdor pozna našega somišljenika g. Lavrenciča, ve da je to najinfamnejša laž, ki so jo postavili v naš javni svet, ki je žal bogat na takih infamijah.

Dr. Pegan, ta občinski Bauernschreck pa ima v Ljubljani dva imenitna priganjaca, znana pritožbarja Kregarja in Štefeta. (Klici: Lovski Na zdar!) Proti vsakemu sklepu obč. sveta, če tudi v občinskem svetu glasujeta za predlog ali pa se potuhne, se pritožita ta dva moža. Izmed 50.000 prebivalcev mesta Ljubljane se najmeta vedno samo ta dva, ki čutita potrebo se pritožiti, ker veta, da bosta imela srečo in bo dr. Pegan ugodil vsaki pritožbi. Ta jima tudi skoraj vsakokrat ugoditi. Pritožila sta se zoper proračun l. 1913 meseca oktobra in ta pritožba še danes ni rešena. Nam se ni treba na to ozirati. Naj bo pritožba rešena tako ali drugače, to nima nobenega pomena. Tudi proti proračunu za l. 1914 sta se decembra meseca pritožila. Župan je bil previden in je predlagal provizorij, da se pobirajo provizorične mestne naklade v dosežani visokosti. Mesto ima vendar svoje plačilne obveznosti in brez pobiranja naklad jih ne more izpolnjevati. Ta

provizorij še danes ni rešen

in leži še vedno v dr. Peganovi miznici. Bila je vložena tudi

pritožba proti proračunu.

Človek bi mislil, da ni nujnejše stvari, če hoče biti deželni odbor pravičen in če hoče preprečiti kvarne posledice, kakor da pritožbo kolikor mogoče hitro reši. Dr. Pegan je drugega mnenja. Zahteval je od župana nekaka pojasnila, ki mu jih je župan tudi že dal dne 9. februarja. Dr. Pegan pa je prišel snoči s sledečim predlogom:

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.

(Dolge.)

VIII.

Pred njim je ležala dvorana-mučilnica, široka in dolga in razdeljena po močnih oporah, držečih strop, na neenakomerne oddelke. Zrak, prihajajoč iz tega prostora je dišal po vlagi in plesnobi. Celo pri belem dnevu je morala ta dvorana narediti strašen vtisk, a še strašnejši je bil vtisk, ki ga je imel Lupin, ko je zdaj pregledal to dvorano in videl v njej Sebastianija in njegove tri sinove ter njihovega uklenjenega jetnika pri svitu rdeče goreče plamenice.

Daubrecq je bil samo kakih pet do šest metrov daleč od Lupina. Daubrecq je bil s staro težko verigo priklenjen na svojo posteljo, tudi roke je imel uklenjene, verige pa se je držala žica in kadar se je Daubrecq gnil, je zapel majhen zvonec.

Poleg postelje je stala svetilka, ki je razsvetljevala Daubrecqov obraz.

Kraj postelje je stal markí d'Albux. Lupin je videl njegov blede

obraz, njegove goste dolge brke in videl je tudi s kakim uzadovoljenim sovraštvom je markí gledal svojega jetnika.

Nekaj trenutkov je vladala v dvorani popolna tiho. Potem je velel markí:

— Sebastiani, užgi še tri plamenice, da ga bom bolje videl.

Čim so bile plamenice užgane, se je markí nagnil na Daubrecq in ga dolgo časa ogledoval. Potem je rekel skoro prijazno:

— Nič ne vem, kaj bo iz naju. A vendar, eno je gotovo, da bom v tej dvorani užival minute najslajšega veselja. Kako si me ti trpinčil, Daubrecq! Koliko solza sem zaradi tebe pretočil . . . Da . . . pravih solza črnega obupanja . . . Koliko denarja si mi ukradel! Celo premoženje! In ta strašni strah, da me naposled vendarle denunciraš! Vedel sem, da sem pogubljen in onečasten, če izrečeš samo ime. O, koliko sem trpel — ti lopov.

Daubrecq ni znil besedice. Na očeh je sedaj imel samo očala in na teh je svetlikala luč, da se ni nič videlo.

— Zdaj je treba konec narediti, je dejal d'Albux. Zdi se, da se kladijo tod okrog neki sumljivi ljudje. Dal bog, da bi ne mislili tebe osvoboditi, zakaj da bi to bilo zate gotova smrt, to vendar veš . . . Sebastiani, ali funkcijonira past dobro.

Sebastiani je pristopil k postelji.

je pokleknil in dvignil pokrov, ki je tik postelje zakrival jama.

— Poglej, je rekel markí, vse je pripravljeno, celo jama, o kateri nihče ne ve, kako je globoka. Ne upaj torej ničesar, najmanj na pomoč. Ali hočeš torej govoriti

Daubrecq se ni ganil, a tudi odgovora ni dal.

— To je zdaj četrtkrat, da te zasljujem, Daubrecq. Četrtkrat sem se potrudil k tebi, da te vprašam, če mi daš tisti dokument, ki je v tvojih rokah, in ki ga moram dobiti, da se ubranim tvojega izsiljevanja. To je četrtkrat in zadnjikrat. Ali hočeš govoriti?

Smrtna tiho. Ta zavladala v dvorani. D'Albux je čez nekaj trenutkov mignil Sebastianiju. Ta je pristopil in dva njegova sina sta mu sledila. Eden je imel močno palico v rokah.

— Začni, je ukazal d'Albux, ko je bil vrgel še dolg pogled na Daubrecq.

Sebastiani je nekoliko odpel verigo, s katero so bile Daubrecqove roke uklenjene, in vtaknil vanjo palico.

Nastal je nov molk. Markí je čakal, a Daubrecq ni znil, dasi mu je markí še zaklical:

— Govori vendar! Čemu bi se izpostavil trpljenju!

Zopet ni bilo odgovora.

— Obrni, Sebastiani!

Sebastiani je zasuku! palico na

vsem naokrog, veriga se je nategnila in Daubrecq je bolešno zaječal.

— Ali še nečeš govoriti? Saj vendar veš, da ne bom odnehal, ker ne morem odnehati, zdaj te imam in če treba, te bom trpinčil do smrti. Ti nečeš govoriti? Ne? . . . Sebastiani, obrni še enkrat.

Čuvaj je ubogal. Daubrecq se je od bolečin kar dvignil na postelji in potem zdihuje padel vznak.

— Norec! je ves razburjen zaklical markí. Govori vendar! Kaj? Ali nisi s tisto listo že dovolj denarja izsilil? Naj vendar pride tudi še kdo drugi na vrsto. Torej, govori . . . Kje imaš listo? . . . te besede reci . . . le eno samo besedo . . . in vse bo dobro . . . In če bom jutri imel listo, boš zopet svoboden. Svoboden, ali si slišal? A, za boga, govori že vendar! Ah, ti nečeš — Sebastiani, obrni še enkrat!

Sebastiani je še enkrat obrnil palico. Slišalo se je, kakor da lomi kosti.

— Na pomoč, na pomoč! je zakričal Daubrecq s hripavim glasom in se poskušil osvoboditi, potem pa tiho zastokal:

— Milost, milost . . .

Prizor je bil strašen. Še čuvajni sinovi so bili smrtnobledi. Lupin je drhtel po vsem telesu in si je priznal, da bi nikdar ne mogel izvršiti tako groznega dejanja. Poslušal je z nepopisno pozornostjo, da prisliši Daubrecqova strašna bolečina, izdati

svojo tajnost. In Lupin je že razmišljeval, kako se splazi čim hitreje navzdol po skali, mislil je na avtomobil, ki ga čaka, na blaznagonaglo vožnjo v Pariz in na zmago.

— Govori . . . je dejal d'Albux . . . govori in vse bo končano.

— Da . . . da . . . je zaječal Daubrecq.

— Torej!

— Pozneje . . . jutri . . .

— Ah, tako! Ti si pač znorel!

Jutri! Seveda! Sebastiani, obrni še enkrat.

— Ne, ne, ne, je zakričal Daubrecq, ne, nikar!

— Govori!

— Torej . . . poslušaj . . . papir je skrit . . .

Toda bolečine so bile prevelike. Daubrecq je s skrajnim naporom dvignil glavo, zaječal . . . »Marija . . . Marija« . . . in brez zavesti obležal.

— Odnehal, hitro, je Albux ukazal Sebastianiju. Vraga — ali smo mu preveč nategnili verigo.

Markí se je naglo prepričal, da Daubrecq ni mrtev, nego je brez zavesti. A notranja razburjenost njegova je bila tako velika, da je ves onemogel sedel na konec postelje.

— Ah, kako grozno, je vzkliknil.

— Za danes bo morda dosti, je menil gozdni čuvaj, ki tudi ni mogel skrivati svoje razburjenosti . . . Saj lahko jutri novič poskusimo . . . ali pojutrišnjem . . .

(Dolge prihodnje.)

Na podlagi pojasnil ljubljanskega župana ni v stanu rešiti pritožbe, zato prosim deželnega glavarja, naj izroči tozadevno polizvedbo revizijski komisiji, da bo pojasnila, kako stvar stoji!

Večjega spričevala duševne siromašnosti si dr. Pegan ni mogel dati; sledila pa je še druga stvar. Predlagal je, da se

finančno ravnateljstvo opozarja, da proračun še ni odobren in da finančno ravnateljstvo ne sme nadalje pobirati mestnih doklad!!

S tem svojim predlogom je hotel dr. Pegan storiti, da se vzame mestni občini možnost voditi svoje gospodarstvo, da bi bila primorana odpuštili svoje uradnike, zapreti šole, ustaviti ves promet in vse to samo za to, ker se dr. Pegan ne ljubi rešiti pritožbe proti proračunu. Njegova špekulacija je bila do skrajnosti zlobna. Če bi se mu bila posrečila, bi bila zaviadala v Ljubljani taka anarhija, da bi lahko stopili klerikalci pred deželno vladno in zahtevali, da se občinski svet razpusti. Nove volitve bi se bile potem izvršile pod najhujšim terorizmom in upali so, da bi se potem posrečilo spraviti v občinski svet več klerikalcev. (Klici: Nikoli! Pokazali jim bomo!) Jaz sem se seveda proti temu predlogu najodločnejše uprl, kajti to bi bil naravnost

zločin na avtonomiji ljubljanskega mesta.

Vsak ljubljanski davkoplačevalec pa bi bil upravičen izvajati najskrajnejše konsekvence, če bi se našla vlada, ki bi takemu predlogu pritrdila.

Kake razmere bi nastale v Ljubljani, kaj naj bi storil ljubljanski župan, če bi se zgodilo neverjetno, da bi se posrečilo dr. Peganu izstradati Ljubljano? Ljubljana ima dolgove, kakor vsako mesto in vsaka dežela. Od teh dolgov je treba plačati obresti. Upniki imajo pravico zahtevati to plačevanje, naj bo proračun potrjen ali pa ne. Dolžna pisma so pravoveljavno podpisana od občine, dolgovi od deželnega odbora potrjeni in posojila od cesarja odobrena. Če ustavi mestna občina plačila, bodo morali upniki nastopiti s tožbo. Vprašamo nadalje: Čemu plačuje mestna občina toliko uradnikov? V prvi vrsti zaradi poslov, ki jih vodi mestna občina namesto vlade v takozvanem prenešenem delokrogu. Več kakor dve tretini uradnikov ima posla ravno s tem prenešenim delokrogom. Če vlada torej sedaj pritrdi tudi takemu predlogu, bi bila prva posledica, da Ljubljana kot politična oblast ne bi mogla izvršiti svojega postavnega delokroga.

Zdi se mi pa, da se je videl ta dr. Peganov predlog celo deželnemu glavarju pregrosten, tako, da je ukinil, da naj da revizijska komisija do petka občinskemu referentu dr. Peganu potrebna pojasnila (1), potem bo pa deželni odbor v soboto pritožbo o proračunu meritorično reševal.

Pripravljeni pa moramo biti na vse. Pri nas je vse mogoče. Naša vlada nima boljše naloge, kakor da pomaga zadaviti vse, kar je narodno in napredno in ni izključeno, da bo baron Schwarz, ki je napram klerikalcem mehak kakor vosek, dovolil v tak boj. Ustrašiti pa se tudi tega ne smemo. Čim več nasilja, tem več odpora. Če vztrajamo, bomo srečno prebili tudi najhujšo krizo in naj pride tudi do novih volitev, bomo videli, ali smo napredovali ali nazadovale! Mislim pa, da bodo te volitve ugodnejše, kakor zadnje občinske volitve. Za to pa je treba tesne organizacije, ki se izraža najsrečnejše v političnih in gospodarskih društvi. Kadar bo treba mobilizacije, mora biti vsak moč na svojem mestu, potem se nam ni bati nikogar, najmanj pa kranjskega političnega bauernschrecka.

(Burno odobranje.)
(Konec prihodnjic.)

Občinske volitve v Gorici.

Včeraj so se pričele občinske volitve v Gorici. Slovenci so to prvič nastopili s svojimi kandidati. Ta prvi njihov nastop je izval strah in trepet med vladajočo laško kliko. Njeno glasilu, tržaški »Il Piccolo«, je ves teden pisal o grozeči slovenski nevarnosti, stokal, da je Gorica izgubljena, ako vsi laški volilci brez izjeme ne store svoje dolžnosti, ter rotil Lahe, naj bodi edini in naj se zvežejo z Nemci, sicer da je itanjanstvu Gorice za vedno odklenkalo.

Tako je pisal »Piccolo«, ki je doslej enostavno negiral existenco Slovencev v Gorici in vedno zatrdjeval, da je Gorica čisto italijansko mesto. Strah ima sicer velike oči, toda italijanski strah glede Gorice pa je bil docela utemeljen.

Ako bi ne bila na goriškem magistratu vladajoča laška stranka v zadnjem trenutku sklenila zveze z Nemci, s socialnimi demokrati in z laškimi klerikalci, bi bila že danes

porazena ali pa bi morala v najugodnejšem slučaju braniti svoje pozicije v ožjih volitvah. S pomočjo treh strank — nemške, socialnodemokratske in laške — se je vzdržala na krmilu, toda za to svojo »zmago« je morala napeti vse svoje sile in žrtvovati težke tisočake.

A to je bil prvi slovenski naskok na Gorico! Če se je italijanstvo tega prvega naskoka ubranilo jedva z naporom vseh svojih sil, ali se je nadejati, ali je pričakovati, da bo v bodoče moglo odoleti koncentričnemu napadu vseh slovenskih sil?! Kdor uvaža je naravni razvoj, kdor ni slep, ve že danes, da je Gorica za italijanstvo neizogibno izgubljena in da pade tako gotovo, kakor je amen v očenašu, kot zrelo jabolko v slovenske roke že pri prihodnjih volitvah. Proti temu ni zdravila, ne čarobnega sredstva, ker je to zakon narave, ki je neizprosni!

Včeraj je volil III. razred. Volitev je trajala od 7. zjutraj pa do 12. opoldne.

V volilnem imeniku je bilo vpisanih 988 volilnih upravičencev. Izmed teh jih je volilo 850.

Slovenski kandidati so dobili:

1. Valentin Komel, posestnik, 339 glasov,
2. Ivan Košnik, profesor, 339,
3. dr. P. Medvešek, odv. kand., 339,
4. Jos. Mozetič, stavbenik, 340,
5. dr. Ivo Novak, odvetnik, 339,
6. Svitoslav Premrou, ravnatelj, 338,
7. dr. Dinko Puc, odvetnik, 339 in

8. Lovro Testen, žel. revident, 339 glasov. Izmed slovenskih volilcev jih je izostalo samo 11, deloma ker so bolni, deloma pa ker jih ni bilo več v Gorici.

Italijanski kandidati so dobili 508 do 512 glasov.

Kakor smo že gori naglašali, so za kandidate laške liberalne stranke glasovali vsi Nemci, vsi socialni demokrati in vsi laški klerikalci. Samo s pomočjo teh si je kamora priborila okroglo 160 glasov večine.

Rezultat volitve v III. razredu dokazuje, da so Slovenci danes najmočnejša politična stranka v Gorici, stranka, ki ima bodočnost, ker ima neusahljiv reservoir v svojem zaledju — v čisto slovenski goriški okolici.

Da so se tudi socialni demokrati dali vpreči v voz korumpirane in reakcionarne laške kamore, je vzbudilo splošno začudenje. Kaj so neki obljubili kamoristi socialnim demokratom, da so šli s tako vnemo zanje v boj? Čudno, čudno! Sicer pa je prav tako, se bodo Slovenci vsaj v prihodnje vedeli ravnati.

V obče pa so lahko goriški Slovenci z izidom volitev v III. razredu povsem zadovoljni: uspeh je vsekakor lep, saj je bil to prvi naskok, da bi pa takoj pri prvem naskoku že padla trdnjava, tega pač nihče ni mogel pričakovati. Italijani so bili seveda pijani svoje Pyrrhove zmage, zato so snoči tudi malo podemonstrirali, toda Slovencev to ni spravilo iz ravnotežja. Naj se kamoristi še vsele življenja par let, svojemu poginu v Gorici pa ne bodo utekli tako gotovo ne, kakor ne bo Soča spremenila svojega teka mimo Gorice!

Za sedaj pa slava in čast slovenski junaški armadi, ki ugrožala italijansko goriško trdnjavo! Še en tak naskok, karšen je bil včerajšnji, in Gorica bo — slovenska!

Hrvaški sabor.

V sobotni seji hrvaškega sabora je predlagal predsednik, da se izključijo pravaškega poslanca Mileusića iz sabora na 15 sej in izgubo dnevnice, ker se je s svojim vedenjem pregrešil proti dostojanstvu sabora. Večina je predlog sprejela. Za izključenje je glasoval to pot tudi ban baron Skerlec kot novo izvoljeni poslanec I. zagrebškega okraja. Na to je sabor rešil razne petice in pritožbe. O drugi točki dnevnega reda, o zakonskem načrtu proti odeduštvo je poročal poslanec dr. Silović. Govorili so k predmetu poslanci dr. Badač, avtor tega zakonskega načrta, Stjepan Radić in dr. Horvat. Zakonski načrt je bil sprejet in izročen vladni s pozivom, naj v prihodnjem zasedanju predloži saboru vsem zahtevam ustrežajoč zakon proti odeduštvo. Posl. dr. Lorković je vložil in utemeljil nujni predlog o ureditvi kmetskih in trških občin. Predlog je bil sprejet in odkazan odseku.

Posl. Radić je na to nujno predlagal, naj se vlado pozove, da predloži saboru v prihodnjem zasedanju zakonske načrte o razlastitvi, o zboljšanju učiteljskih plač, o razbremenjenju kmetskih zemljišč in o lovu. Svoje predloge, je utemeljeval v dolgem govoru. Ob 5. popoldne je

predsednik prekinil sejo. Nadaljevala se je ob 7. V večerni seji sta govorila k stvari še posl. dr. Poljak in sam Radić. Sabor je nujnost Radićevega predloga odklonil, na kar je predsednik zaključil sejo.

Avstrija in Črna gora.

Veleoficijsna „Militärische Rundschau“ se je te dni oglašila z zahtevo, da mora Črna gora odstopiti Avstriji slavno goro Lovčen, ki dominira Kotor in vse gore, ki dominirajo cesto v Skader, tako da bi Avstrija imela prosto pot po kopnem v Albanijo.

Očitno je, da smatrajo dunajski vodilni krogi sedanjih trenotek za ugoden, oglašiti se s tako zahtevo, dasi tiči v tej zahtevi velikanska nevarnost.

Znano je, da se nahaja Črna gora v skrajno neugodnih gospodarskih razmerah. Vsled odpora Avstrije ni dobila Črna gora Skadra in to pomeni zanjo strašno gospodarsko katastrofo. Iz te gospodarske stiske si zamore Črna gora pomagati samo na ta način, da sklene popolno unijo s Srbijo. Dotična pogajanja med Srbijo in Črno goro se vrše že dlje časa in na Dunaju jih gledajo grdo in so tudi že grozili, da takega združenja ne pripuste... Ob enem pa so začeli pritiskati na Črno goro in zahtevati od nje, naj odstopi Avstriji Lovčan in vse gore ob poti v Albanijo. Baje obetajo, da v tem slučaju odnehajo s svojim odporom proti uniji med Srbijo in Črno goro.

Doslej se, glasom italijanskih listov, Črna gora z vso odločnostjo brani avstrijske zahteve, saj bi s tem prišla militaristično popolnoma v oblast Avstrije in bi dejansko nehala biti neodvisna država. Podpora ima pri tem v Italiji, kateri seveda ne hodi na misel, da bi Avstriji olajšala in skrajšala pot v Albanijo.

Štajersko.

Iz poštne službe na deželi. Mesto poštne ekspedientije pri Sv. Vidu pod Ptujem je dobila Ana Hauptman.

Boj za ormoški zastop. Upravno sodišče je razsodilo, da ptujsko okrajno glavarstvo ni pravilno postopalo, ko je uvrstilo ormoškega gostilničarja in mesarja Skorčiča v skupino najvišjih obdavčencev. To uvrščenje je služilo, kakor znano, Nemcem v prilog, ker so dosegli z njim 5 glasov proti 5 slovenskim. Z odločbo upravnega sodišča odpade sedaj od nemških, ali bolje nemškutarskih glasov Skorčičev in imajo Slovenci večino s 5 glasovi proti 4 nemškim. Pritožbo trga Središče proti štajerski namestnji zaradi nepravilne razdelitve zastopnikov mestnotrške skupine, je upravno sodišče zavrnilo. Dočim je imel doslej trg Središče vedno ravno toliko zastopnikov kot mesto Ormož, namreč 4, je tokrat dobil Ormož 4 in Središče samo 3 zastopnike. Razdelitev se je izvršila na podlagi davčnih izkazov, ki so pa bili glede mesta Ormoža po splošnem mnenju nepravilni. Kajti davčna številka za Ormož je od zadnjic skoro za polovico narastla, kar dejanskim razmeram ne odgovarja. Tudi se je faktično na izkazih (po skupinah in v celoti) radikalno in naknadno popravljalo... Prvotne številke v koloni VII (direktni iznos davka mest in trgov) so se popolnoma izradirale in naknadno nadomestile z drugimi števkami. Upravno sodišče se je postavilo na stališče, da se »inkorektnosti niso dokazale s številkami in je pritožbo zavrnilo. Da gre tu za kako lumparijo, je jasno, ali uradni viri so bili pritožnikom zaprti. Odločba glede skupine veleindustrije in najvišjih obdavčencev je interesantna v tem oziru, da dobe po njej slovenski naprednjaki 4 zastopnike več. Okrajni zastop bi bil tedaj sestavljen iz 11 slovenskih naprednjakov, 16 slovenskih klerikalcev in 5 Nemcev iz Ormoža. Ali pride do delažnostnosti ali ne, to bo pokazala najbližja bodočnost. Ker je med klerikalci nekaj moč, ki so bili pri volitvah skupni kandidati in so bolj zmernega mišljenja, bo morda kak aranžma med obema slovenskima strankama mogoče.

Smrtna kosa. Zopet je v kratkem razdobju zadela nemila usoda gosp. dr. V. Kaca, zdravnika v Mariboru, ugrabivši mu nadebudo hčerko. Teško prizadel rodni naš sožalje!

Iz Gradca. Štajerski deželni odbor razpisuje mesti distriktnih zdravnikov pri Sv. Trojici v Slovenskih gorah in v Ljutomeru. Prošnje do 30. aprila. Pripomnimo, da sta v obeh krajih že naseljena slovenska zdravnik.

Iz Gradca. Krojaški pomočniki zahtevajo zvišanje tarifov; mojstri so obljubili 5%, s čemur pa pomočniki niso zadovoljni. Če ne pride do sporazuma, se prične s 1. aprilom v Gradcu stavka krojaških pomočnikov.

Ljutomer. Občni zbor Slovenskega političnega in gospodarskega društva za politični okraj Ljutomerski se vrši v torek, dne 7. aprila 1914 zvečer ob 6. uri v gostilni g. Franceta Sever v Ljutomeru. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca v Ljutomeru in okolici je, udeležiti se tega zborovanja ter postati član tega važnega društva.

Koroško.

Umor zaradi dedščine. Iz Volšperka poročajo: Pred nekaj dnevi so našli v okolici obstrljeno kajžarico Marijo Muhr. Jasno je bilo, da se je izvršil zločinski napad in mislili so, da je imel napadalec namen ženo, ki je tudi imela nekaj denarja, oropati. Toda stvar se je pojasnila sedaj drugače. Pri Sv. Margareti so aretirali zaradi sumljivega obnašanja 25letnega čevljarkega pomočnika Antona Primuša. Ta fant je vnuk od obstrljene žene in bi bil moral po njej podedovati hišico in celo njeno imetje. Ker pa se je bal, da bi si Muhrova pred smrtjo ne premislila in ker bi bil prišel rad hitro do dedščine, je sklenil, da ženo umori. Naklep se mu ni posrečil, fant je krivdo že deloma priznal.

Drobne vesti. Pri Sv. Štefanu pri Volšperku je pogorelo celo posestvo W. Mitterbacherjeve. Kako je nastal ogenj, še ni znano. Sumijo pa, da je bil podtaknjen. Skoda znaša čez 15 tisoč kron, zavarovalnina pa komaj 5000 kron, z inventarjem vred 7000 kron.

Primorsko.

Tržaška porota. V soboto se je vršila obravnava proti bratoma Josipu in Antonu Szorcsiku zaradi težke telesne poškodbe. Povodoma nekega gostilniškega prepira v Kantridi sta obtožena brata težko poškodovala Josipa Petka in Franca Kremžarja. Porotnikom je bilo stavljenih devet vprašanj. Porotniki so potrdili glavna vprašanja in oba obtožena sta bila obsojena in sicer Anton Szorcsik na 18 mesecev težke ječe in po prestani kazni v izgon, Josip Szorcsik pa na tri leta težke ječe in izgon. Poleg tega morata plačati Josipu Petku 600 kron za bolečine in 282 kron za zamujeni zaslužek, in Fr. Kremžarju sto kron za bolečine in 108 kron za zamujeni zaslužek. Zastopnik obtožencev je prijavil ničnostno pritožbo.

Zavratni umor. Iz Poreča poročajo: Na cesti proti Pribetiču se je dogodil v petek zavraten umor. Štiridesetletni kmetovalec Ivan Pribetič se je peljal s svojo 36letno ženo Marijo iz Poreča domov. Sedela sta drug poleg drugega na vozu ter govorila o domačih zadevah. Ko sta se približala hiši, kjer sta pustila svoje štiri otroke v starosti od treh mesecev do devetih let, sta zaslišala psa lajati. Takoj nato je padlo od desne strani hiše več strelav. Pribetič je videl, kako sta se dva moža od hiše odstranila, vendar pa ju ni mogel spoznati. Njegova žena se je zgrudila smrtno zadeta. Takoj jo je hotel odpeljati v Poreč k zdravniku. Ker pa je bil tudi konj ranjen, je mogel le počasi voziti. Žena je umrla med potjo. Zločincev niso zasledili. Pribetič je mnenja, da je bil napad namenjen njemu in da se je izvršil iz maščevanja.

Drobne vesti. Avstrijska vojna eskadra, ki je priplula v Trst povodom obiska nemškega cesarja v Miramaru, kjer biva začasno prestolonaslednik Franc Ferdinand, je odplula v soboto iz Trsta v Pulj. — Za župana v Poreču je bil izvoljen v soboto dr. Tullius Ibsa, ki je izvolitev sprejel. S tem je rešena dolgotrajna občinska kriza v Poreču. — Umrl je v Trstu vrli narodnjak in požrtvovalen in zaveden Slovenec gosp. Franc Gruden. — V prosti luki v Trstu se vedno bolj množe razne tatvine. Pred kratkom so aretirali nekega Pontella, ki je tatvine deloma že priznal. V petek in v soboto so aretirali še več oseb, ki so bile z njim v zvezi. Pontello je imel jako dobro organizirano družbo, kateri so pripadali pred vsem delavci, bil pa je v zvezi tudi z neko večjo trgovino, ki je ukradeno blago razpečevala.

III. Slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1914.

V dneh 15., 16. in 17. avgusta se vrši v Ljubljani III. slovenski vsesokolski zlet, prvi ki ga priredi slovensko Sokolstvo v tako širokem obsegu. — Predpriprave so v polnem tiru, vsi odseki marljivo delujejo. Zvezinemu predsedstvu se je posrečilo pridobiti proti primerni najemnini za zletno telovadišče krasen prostor za Bežigradom; telovadišče bode prirejeno za približno 2500 telovadcev ter za 20.000—25.000 gledalcev.

Z razpošiljanjem velikih lepakov, izdelanih v tiskarni J. Blasnika nasl., po načrtu akad. slikarja gosp. Vavpotiča, se bode začelo tekom tega tedna, mali lepaki pa izidejo šele meseca junija.

V kratkem se izda nova serija krasnih zletnih razglednic, delo mojstra Vavpotiča; Slovenci in Slovenke segajte marljivo po njih, osobito sedaj pred velikonočnimi prazniki razpošiljajte običajne pozdrave potom sokolskih zletnih razglednic.

Prihodnji mesec izda se tudi bogato ilustrovani kašipot po vseh slovenskih pokrajinah.

Izdelavo zletnih znakov, načrt akad. kiparja g. J. Dolinarja, poverilo se je tvrdki Viljem Pecina v Turnovu; znak bo veljal 6 K ter bode imel lastnik sledeče ugodnosti:

1. Prost vstop na telovadišče vse slavnostne dni;

a) brezplačen vstop k tekmi;

b) brezplačen vstop na ograjeno člansko tribuno, oziroma na stojnišče med telovadiščem in tribunami.

2. Brezplačen vstop k ljudskim veselicam.

3. Za članstvo brezplačno skupno prenočišče za vse zletne dni.

Znaki se bodo morali nositi vidno vse slavnostne dni. — Duplikati zgubljenih znakov se ne bodo oddajali.

Predprodajo zletnih znakov ter vstopnic na telovadišče je prevzela »Ljubljanska kreditna banka«.

Stanovanjskemu odseku so zagotovljena že vsa mestna šolska poslopja in še nekaj drugih večjih javnih lokalov; natančen seznam privatnih prenočišč pa se bo sestavil po prihodnjem selilnem terminu, to je meseca majnika.

V veliki dvorani »Mestnega doma« se bode priredila sokolska razstava, ki bo odprta od 5. avgusta do 20. avgusta t. l.; razstava bo vsebovala zgodovino in razvoj slovenskega Sokolstva.

Da se nudi slovanskim gostom prilika videti eno najčudovitejših naravnih točk naše kranjske dežele, bo vozil 18. avgusta, prvi dan po zletu poseben vlak v Postojno; voznja iz Ljubljane v Postojno in nazaj, skupno z vstopnico v jamo bode stala samo 5 K.

Posebnega vlaka se bode poslužil lahko vsakdo.

Za ture v razne kraje naše slikovite Gorenjske, bodo določeni vodniki - Sokoli planinci; tudi sivi »Triglavi« bode imel priliko pozdraviti slovanske Sokole.

Vse poštne pošiljke, pisma, kakor tudi denarne pošiljke nasloviti je direktno na »Slovensko Sokolsko Zvezo«, pod tem naslovom pa naj bo označen dotični odsek, katerega je pismo, oziroma pošiljatev namenjena.

Dnevne vesti.

+ Strah klerikalcev pred dopolnilnimi državnozbornimi volitvami na Notranjskem. Sobotni »Slovenec« se zaganja v g. poslanca Ribnikarja, ker je zahteval od županstva na podlagi § 12. državnozbornskega volilnega reda prepise volilnih imenikov za volitve v državni zbor. Izgovor, da imajo samo občine s 5000 prebivalci dolžnost izdajati prepise volilnih imenikov, je ničeva, ker zakon nikjer tega ne trdi. Pač pa zakon pravi, da ima vsakdo pravico, zahtevati od županstva prepis volilnih imenikov ne oziroma se na število prebivalcev. — Tolmačenje zakona v tem smislu ni le samo možno, marveč tudi naravno. Zakonodajalec je vendar uvedel volilne imenike zlasti tudi zato, da se iz njih more posneti, komu je županstvo prisodilo volilno pravico in komu ne. Za kontrolo volilne upravičenosti posameznih oseb pa ni boljšega sredstva, kot prepis volilnega imenika. Z njim je zakonodajalec hotel ustvariti prvo podlago za čistost volitev. Če sedaj tolmačijo klerikalci zakon drugače, kažejo le, da jim ni za čiste volitve. Boje se kontrole, ki bi jo volilci vršili nad volilnimi imeniki njihovih županstev. Strah jih je, da bi se volilni imeniki pravično in pošteno rektificirali! Le iz strahopetnosti, ki je žalostno spričevalo za vsegomočnost S. L. S., je mogoče državnozbornski volilni red tako nasilno in nenaravno tolmačiti. Radovedni smo le, če ga bo hotela tudi c. kr. vlada — ki odločuje o tem — nesmiselno tako in pristransko tolmačiti. — Z avsak slučaj pozivljamo pristaje na Notranjskem, da posvečajo največjo pozornost sestavi volilnih imenikov in naj nikar ne zamude najvažnejšega, reklamacijskega postopanja, ki je tem bolj važno, ker bi ga radi klerikalci sploh preprečili.

+ »Grazer Tagblatt« je sovražen vsaki slovenski stvari in seveda je sovražen tudi slovenski mladini. Ta list ne nosi zastoj častnega priimka »Schuffenblatt«, kajti nobene prilike ne za-

mudi, da bi ne posvedočil te svoje lastnosti. Tudi o dijaški stavki piše denuncijatorično, kakor morejo samo ljudje, ki jih pri vsem nehanju in delovanju vodi le zloba. Napada dijače in napada profesorje, pri tem pa pozablja, da imamo na Kranjskem tudi nemške dijače — vrag vedi, od kod so se pripteli — in nemške profesorje. Primera med temi pa kaže, da smo lahko s slovensko mladino zadovoljni in da je to pravo suho zlato in primeri z nemškimi dijači. Kakšnega duha vcepiljo mladini v nemških šolah profesorji, o tem se lahko vsak prepriča, kdor s kakim nemškim dijakom govori. Ta mladina se kar peni sovraštva do Slovencev in kar puhti navdušenja za vsenemške ideale ter govori o „bodoči večji Nemčiji“ kakor o stvari, ki je samo ob sebi umiljiva in se ne more dosti hitro uresničiti. Če že nemški listi toliko govorijo o slovenskem mišljenju našega dijaštva — mora pač tudi nam dovoljeno prohibiti: da je med nemškim dijaštvom avstrijsko mišljenje tako zastopano, da o njem pravzaprav že več sledu ni. To dijaštvo je nacionalno do skrajnosti fanatizirano. Dočim vidimo pri slovenskih dijakih, da se tudi v svojih prostih urah prav pridno pečajo z nemško literaturo, pa vidimo pri nemških dijakih, da vse, kar ni nemško, zaničujejo in sovražijo. Tako nam je znan slučaj, da je nemški dijak odpodil od sebe šolskega tovariša, češ, „du warst gestern eine halbe Stunde ehrlös“. In kako brezčasno dejanje je ta fantiček zakrivil. Da je z neko dekle slovensko govoril. To je seveda sad vzgoje in lepo spričevalo za nemške profesorje! Kakšna je ta nemška mladina, se vidi še sploh na ulici, kjer nastopa jako prepotentno in provokatorično. Nemški profesorji sami se pritožujejo, da imajo večinoma jako malovredne, od vseh koncev sveta privlečen material, ki ga pa morajo s silo naprej porivati, da se nemška gimnazija umetno ohrani pri življenju. Da pa znajo ti dijaki, ki so vendar v Ljubljani v velikanski manjšini, nastopati vse drugače, kakor nastopajo slovenski dijaki v Celju in Mariboru, to je pa pokazal mirozov pri proslavi bitke pri Lipskem. Takrat so nemški dijaki na ulici igrali vlog, ki bi se jim bila slabo izplačala, če bi se proti njim postopalo tako, kakor se navadno postopa s slovensko mladino. Takrat se je pa tudi pokazalo, da zna slovensko časopisje biti prizanesljivo in da mladini ne šteje vsake stvarice v zlo, od graškega „Tagblatta“ pa kaj takega seveda ni pričakovati.

— Slovensčina pri sodiščih. Spomenica, ki jo je odposlanstvo Zveze slovenskih odvetnikov izročilo pravosodnemu ministru in višjesodnemu predsedniku, je dala nemškemu časopisu povod za vehementno vojko zoper slovenske zahteve. Vsi listi, na čelu jim „N. fr. Pr.“ grmje, da so Slovenci napravili nov „Vorstoß“ in pisarijo, da sedanje jezikovne razmere popolnoma odgovarjajo potrebam. Spričo gorostasnih jezikovnih razmer, ki vladajo pri nas, posebno na Stajerskem in na Koroškem, je tako pisarjenje samo bornirano in kaže skrajno nespravilnost nemškega časopisa in tistih, ki za njim stojijo. Slovenske zahteve pomenijo minimum tega, kar jamči osnovni zakon vsakemu narodu, a še to odbija nemška javnost bržkone v smislu justičnega ministra in višjesodnega predsednika z brutalno brezobzirnostjo. Ti glasovi nemškega časopisa in nastopanje nemških strank nam pričajo, da izlepa potom poravnave in sprave ne bo doseči nicesar in da nam more le neizprosni boj pomagati do uspeha. Kake uspehe rodi boj, to vidimo ravno sedaj. Kako se vlade trudijo, da bi dobile na svojo stran Maloruse, Rumune, Hrvatine in Srbe v Bosni. Kako iščejo sporazumljenja s Hrvatimi v kraljevini. Slovenci nismo manj važen faktor v državi, kakor ti narodi in tudi nas bodo še iskali in nam ponujali spravo, če bomo znali biti trdi in neizprosni v boju za naše pravice in če bodo slovenski poslanci v državnem zboru izpolnili svojo dolžnost. Reprezentantje slovenskega naroda v državnem zboru so danes klerikalci, v njihovih rokah je naša pravica in od njih je odvisno, če nam bodo še dalje prikrajševali najbolj potrebne pravice. Če bodo klerikalci hoteli izpolniti svojo dolžnost, če treba tudi z najbrezobzirnejšimi sredstvi, pa bodo kmalu nastale boljše razmere, če pa klerikalci ne bodo hoteli, pa ostane pri naši sedanjí brezpravnosti.

— Celovski „Mir“ se je nesramno zlagal, trdeč, da ljubljanski magistrat dopisuje celovškemu v nemškem jeziku. Dasi mu je ljubljanski župan poslal popravek, ponavlja vendar svojo laž in jo bo seveda še naprej ponavljal. Ker je „Mir“ klerikalen list, tudi od njega kaj drugega ni pričakovati. Take laži so seveda najboljše sredstvo za reševanje koroškega Slovenstva in nič se ni čuditi,

da Slovenci na Koroškem pod takim vodstvom tako sijajno napredujejo.

— Iz deželnega odbora. Deželni glavni naznani, da je povelikonočno zasedanje deželnega zbora zagotovljeno in da bo on sedaj na Dunaju urgiral pred vsem sankcijo šolskega zakona v tem smislu, da bo deželni zbor zamogel že v tem zasedanju sklepati o eventualnih potrebnih izpremembah zakona. — Prvo žrebanje tikrov deželne banke (komunalnih in hipotečnih) se bo vršilo dne 15. aprila. — Vse župane, ki še niso poročali o pravočasni predložitvi prvotnih porotniških list kaznuje večina z redovno globo po 20 K. — Vlada je pritrčila razpustu upornega (beri: naprednega) občinskega odbora v Slavini. Gerent bo Štefan Pičur. — Odobri se naknadno sklicanje gospodarskega sestanka na Krškem v svrhu proučevanja gospodarskih potreb okraja pod patronato deželnega odbora. — Vipavskemu pogoditvenemu društvu se odkupi zakup državne užitnine za čas od 1. aprila do 31. decembra t. l. za 15.000 K. S tem je vsa državna užitnina po celi deželi izvzemši Ljubljane v zakupu dežele. — Kmetijsko - kemičnemu preskuševališču se prideli v svrhu naprave poljskih poskusov deželni travniški mojster Jereb. — Sklene se pri večjih stavbah oddajati obrtniško - rokodelska dela posamič ter isto priporočati tudi občinam. — Protest občinskega odbora v Beli peči zoper imenovanje Slovencev za županovega tajnika se odkloni. — Sekundariju dr. Virantu se dovoli v svrhu izpopolnitve dermatoloških študij polletni dopust in primerna podpora. — Provizoričnim deželnim živnozdravnikom na Vrhniki se imenuje Ivan Pestotnik. Službo nastopi stoprav dne 1. aprila 1915. — Slikarskemu akademiku Rudolfu Jaklu v Pragi se dovoli potovalna ustanova. — Za obrtno razstavo v Radovljici se dovoli podpore 500 K, istotako po 500 K za stvarne potrebščine pletarskega tečaja pri D. M. v Polju in dijaški kuhinji v Novem mestu. — Vse prošnje slovenskih igralcev za potovalne študijske podpore se z večino glasov odklonijo. Dovolj se pa podpora 300 K nekemu obotlemu igralcu. — Gledališke enquete, katero sklicuje občinska gledal. komisija zaradi bodočih gledaliških sezon, se deželni odhor ne udeleži. — Sklepanje o predlogu deželnega odbornika dr. Pegana, naj se finančno oblasti pozove, da ustavi pobiranje mestnih doklad v Ljubljani, dokler ne bo rešena pritožba, ki sta jo vložila zoper mestni proračun Kregar in Štefe, se odloži do prihodnje seje. (O tem nezasišanem atentatu dr. Pegana na avtonomijo Ljubljane poročamo podrobneje na drugem mestu.)

— Farovski hlapec — odgovorni urednik. Kranjski tehant Anton Koblar ima svoj list, ki mu sicer vso čast dela, a mu provzroča tudi teža. Največja teh težav je, da ne more dobiti primernega urednika. Temu se ni čuditi. List, ki greši toliko proti vsem mogočim postavam, kakor Koblarjev tednik, pač ne dobi lahko odgovornega urednika, kajti pri sodnji so še vedno tako vražje pravični, da ne kaže nikomur, nositi svojo kožo na semenj za izbruhe Koblarjevega temperamenta. Odgovorni uredniki pri Koblarjevem tedniku se hitro menjavajo. Zadnji je bil po svojem poklicu grobokop, a tudi temu se je zdela služba odgovornega urednika pri Koblarjevem tedniku tako težka in nevarna, da je demisijsiral. Zdaj je postal odgovorni urednik — farovski hlapec Polde Novak, ki ga je hudomušni Koblar za njegovo literarno naogo „napucal“ z imenom Lavoslav. Marsikomu se bo sicer morda milo storilo, če bo čital, da je farovski hlapec, ki je doslej samo gnoj vozil, postal reprezentant duhovskega lista, ali kdor ta list bližje pozna, ta bo prižgal, da je Polde Novak pravzaprav le ostal pri svojem poklicu in da tudi kot odgovorni urednik ne bo iz farovža nič drugega vozil kakor doslej.

— Odlikovanje. Višjesodni svetnik v Gradcu gosp. Anton Levec, je odlikovan z redom železne krone III. vrste.

— Matica Slovenska. Razpis častne nagrade za leposloven spis. Matica Slovenska razpisuje častno nagrado 300 K za daljši leposloven spis poljubne vsebine. Vložiti ga je treba do 1. maja 1914. pod posebnim geslom; pisateljevo ime bodi v kuverti, ki je zaznamovana z dotičnim geslom. Razume se, da prejme avtor poleg nagrade tudi običajni honorar.

— Poroka. Danes se je poročil gospod dr. Vilko Pfeiffer, c. kr. deželne vlade koncipist z gđ. Vido Laho, hčerko magistratnega svetnika gospoda Evgena Laha. Poročil ju je monsignor Janko Barle iz Zagreba kot prijatelj Pfeifferjeve hiše. Cestitamo!

— Novo vojaštvo. Jutri ob 12. uri 5 minut popoldne dospel semkaj 31. domobranski polk iz Moravskega in ostane tu mesto našega domačega,

ki je premeščen na Goriško. Čakalo jih bode častništvo in godba. Ker so vojaki moravski Čehi, je pričakovati, da bo civilno prebivalstvo z njimi harmoniralo.

— Oganj. Včeraj ob pol 9. zvečer je začelo goreti pri posestnici Heleni Plevnik v Smartnem št. 26. Zgorel je pod in hlev, pri katerem ima posestnica ogromno škodo. Baje ni nič za varovana. Takoj prva na licu mesta je bila požarna bramba iz Most, katera je v zelo napornem delu omejila divji ogenj. Da se ni ogenj razširil po sosednjih poslopih, se imajo sosedje zahvaliti edino čvrsti in zelo delavni požarni brambi iz Most. Ker jim je primanjlovalo vode, se ni mogel požar tako naglo omejiti, ter so morali gasilci v lastni nevarnosti podirati poslopje.

— Iz Mirne na Dolenjskem nam pišejo: V naslednjem hočemo pojasniti najnovejši škandal, ki ga je zakrivil naš župnik Kocijančič in o katerem je „Slov. Narod“ že pisal. Dne 17. t. m. so našli pod mlinom pri Delcih utopljene umobolnega Karla Bajca, bivšega posestnika na Mirni. Iz vode sta ga potegnili Ivan Bulc, gostilničar in mesar in pa Fr. Kolenc, posestnik iz Brezovčice. Pogreb bi se imel vršiti v četrtek 19. t. m. ob osmih zjutraj. Pogreba sta se udeležila tudi njegova dva brata, eden nadučitelj, drugi pater, razen tega pa tudi več bolj situiranih sorodnikov. Točno ob osmih se je zbralo okoli dvesto pokojnikovih prijateljev in znancev, da spremijo pokojnika k zadnjemu počitku. Njegov zet Jože Golob je preskrbel vse potrebno. Dobil je nosače. Svetilko naj bi nosil približno 10 let stari sin prejšnjega organista, križ pa 13letni sin Jožeta Koščaka, kovača na Mirni. Ta dva dečka sta že opetovano stregla pri maši župniku Kocijančiču. Ko pa je župnik zagledal ta dva dečka, je osorno zahteval, naj pustita križ in svetilko ter se takoj odstranita, ker sicer ne bo vodil pogreba. Vsled tega so se vsi pogrebci zgrajali. Se le na prošnjo pokojnikovega zeta in drugih pogrebcev se je župnik odločil, da bo prisostvoval pogrebu, toda le pod pogojem, če omenjena dva dečka odstopita. In oba nedolžna dečka sta morala seveda odstopiti. Pogrebci, otroci in drugi sorodniki so morali več nego pol ure poslušati in gledati sirovo obnašanje tega „duhovnika“. Ugodilo se je župnikovi zahtevi, toda le z ozirom na pokojnikove sorodnike, da se še bolj ni žalila njihova že itak prizadeta čustva. Ko je Ivan Bulc z drugimi pogrebci prehitel župnika, je ta začel žugati in kričati, da je Bulc povzročil motenje vere. Nato je pa župnik začel upiti, kakšni da so Mirnčani in da so danes tudi drugi ljudje videli njihovo obnašanje. Vse se je oziralo na kričече župnika, ki celo pri pogrebu kaže svoj sirovi značaj. Ker ni imel župnik drugega orožja, je začel pogrebce obkladati z liberalci. Toda Bulc mu je popolnoma mirno odgovoril, da pri pogrebu vendar ne gre za liberalce, marveč za časten pogreb pokojnika in pa za pogrebce. Če sta pa imela župnik in županova soproga kako zadevo med seboj, o tem ne bomo pisali, ker bo to že sodišče uravnalo. Župnik Kocijančič naj nikar ne misli, da je še v Gojzdu. Škof je župljanom že zdavnaj obljubil, da bo postavil tega nestrpnega župnika, ki je po svojem obnašanju za vse bolj sposoben, nego za katoliškega duhovnika. Povemo pa danes, če škof ne bo držal svoje besede ter postavil župnika Kocijančiča, tedaj bomo mi skrbeli za to, da bo cerkev prazna, dokler bo Kocijančič pri nas. In potem bosta župnik Kocijančič in njegova služkinja Mica Debevčeva, ta vzor mirninskih žena, lahko mirno gospodarila po župnišču in cerkvi. — Prizadeti farani.

— Iz Metlike. Dne 29. marca zjutraj ob 2. uri 2 0 minut smo čutili zopet precej močan potresni sunek; trajal je približno 4 sekunde. Škode ni napravil, vendar je spravil ljudi iz postelje. Ljudje iz okolice so tudi čutili potres. Potres je spremljal bobnenje.

— Umrl je v Ilirski Bistrici na Notranjskem gospod Andrej Uršič, posestnik in gostilničar v starosti 53 let. Vrlemu možu bodi časten spomin!

— Zblaznela je v četrtek v Železnikih 32letna vezilja Terezija Prezelj, katero so prepeljali v blaznico na Studenc. Navedenka je bila od svojega 12. leta epileptična in je le - ta bolezen tako vplivala na njene živce.

— Dr. Peganov avtomobil. Deželni odbornik dr. Pegan ima menda privilegij, da sme po mestu s svojim avtomobilom dirjati, kakor hoče. Policijski organi bi vsakogar, ki bi tako naglo vozil po mestu, prijeli in ga ovadili, dr. Pegana pa seveda pardinirajo, ker je klerikalec in kos — deželne gosposke. Tudi danes zjutraj je Pegan vozil kakor strela po Rinki

cesti. Na vogažu Emonske ceste je zavil Steinerjev voznik na Rimsko cesto baš v trenutku, ko je trobeč pridrčal mimo Mraka Peganov avtomobil. Konj se je seveda splašil in bil gotovo zdiral, da ga ni zgrabil za uzele hlapec. Mesto da bi bil Pegan avtomobil ustavil, ali vsaj počasi vozil mimo, je na vso moč trobeč švignil mimo voza. Konj se je še bolj splašil in vrgel hlapca na tla pod kolesa. Revezu hlapcu je nato kolo težko obloženega voza šlo preko rame. »Ljudski prijatelj« dr. Pegan se za vse to ni zmenil čisto nič in jo je z avtomobilom ravnodušno popihal. — Radovedni smo, če si je stražnik za beležil dogodek in če si bo policija upala postopati proti deželnemu odborniku tako, kakor bi sicer postopala proti vsakemu drugemu smrtniku.

— Vojakov trik. V soboto je prišel v neko tukajšnje gostilno neki vojak (Slovenec) ter prinesel natakariči odprto pismo, češ, da so mu je dali gospod »Zugsführer«. V pismu, ki je bilo brez podpisa, pač pa z naslovom »Ljuba moja!« je stalo, da se mora odpeljati v Novo mesto in da mu naj posodi še 2 K, jih že povrne, kadar pride nazaj itd. Natakariča pa slučajno ne pozna nobenega gospoda »zugsführerja«, vsled česar vojaku, ki je nekako smehljaje ogledoval njeno fiziognomijo, ni dala 2 K, pač pa pismo nazaj. Ali je vojak z njim potem kaj naredil zadel na kako natakaričo »zugsführerja«? —

— Krasna drama v 6 dejanjih. V lepih prizorih na morju, v otokih, v slikah z obrežja Normandije nudijo nam brezmejno mnogo naravne krasote. V usudi dečka in njegove matere, katerih poa je ločil zločinec in ki so morali pretrpeti mnogo bridkih ur in velikih nevarnosti, ponižanja in pomanjkanja, dokler jih ne združi zopet milostno naključje, je podano tako pretresujoče dejanje, da nas gane do solz. — Ta drama predvajala se bode od jutri torka naprej v kinematografu „Ideal“ in bode gotovo imela najlepše uspeh.

— Razstava divjih zveri v areni Narodnega doma je imela včeraj, v nedeljo svoji prvi dve otvoritveni predstavi. Kakor je bilo pričakovati, je bilo pri obeh predstavah obilo ljudstva, saj je pa tudi posebno vlelo geslo 30 levov. Kapitan Schneider je pač v resnici eden najboljših krotilev levov, zlasti razburljivo pa učinkuje krmiljenje 12 divjih levov, pri čemer je krotilec v kletki. Ljubek prizor pa je, ko se gnete po kletki 18 mladih levov, ki kljub mladosti kažejo že precejšnjo dresuro. — Poleg te glavne točke sporeda je nastopilo tudi artistično osebje, zlasti je vzbujala pozornost Mis Nordini s svojimi oprostilnimi uspehi. To je menda edina dama, ki je v Ljubljani s takim uspehom nastopila ter pokazala tako spretnost in moč. Tudi živi kipi in izborna izvajanje akrobatičnih točk dveh artistov brez členkov so najbolj uspeli. — Podjetje je vsekakor prvovrstno in naj občinstvo ne zamudi ogledati si te zanimive novosti.

— Prijet goljuf. V zaporu okrožnega sodišča v Ljubljani na Češkem se nahaja neki Klement Daniel iz Dunaja, ki je potom ponarejenega domovinskega lista na ime Ernst Wertheim pri raznih občinah jemal podpore na račun dunajske občine, dokler mu slednjič le niso prišli na sled in ga vtaknili v zapor. Navedenec se je bil meseca novembra pojavil tudi v Ljubljani.

— Pobalinstvo. V javnem stranišču na Marijinem trgu je nekdo odtrgal vodovodno cevko ter s tem oškodoval mestno občino.

— Izgubila se je črna, s svilo podložena pompadura z 10 ključi in denarnico z manjšo vsoto denarja na potu od »Narodnega doma« do Križevniške ulice. Pošteini najditelji naj jo odda proti nagradi v Križevniški ulici 9, II. nadstropje, desno.

— Pes se je izgubil. Pes je mlad, majhen, s črnimi lisami. Številka znamke je 257. Odda naj se v gostilni pri »Rusu«. Pred igriščem št. 1.

— Popravek. V zadnjih dveh insektih trgovine združenih čevljarjev glede zopetne prodaje čevljev, se mora pravilno glasiti, da se prodaja zopet začne dne 1. aprila t. l.

Društvena naznanila.

— Napredno politično društvo za kolizejski okraj opozarja svoje člane in prijatelje društva, da se vrši danes ob 8. uri zvečer redni občni zbor pri »Novem svetu« na Marije Terezije cesti 14.

— Bolniška blagajna gostilničarske zadruge v Ljubljani je imela v četrtek popoldne svoj občni zbor v veliki dvorani Mestnega doma. Zborovanje je vodil načelnik gostilničarske zadruge g. K. v č. i. Fr. Iz letnega poročila, katero je podal g. Pintar posnemamo: Blagajna je imela tekom leta vedno več stroškov kot do-

hodkov. Postopala pa je blagajna v vsakem oziru kulantno in je izplačevala bolniške podpore tudi v eventualno spornih slučajih. Blagajna je imela 262 članov, med temi 129 članic. Blagajniški zdravnik je dr. Rus, člani pa si izberejo eventualno tudi lahko kakega drugega zdravnika, katerega plačajo sami in dobe samo po statutu določeno povračilo. Tekom minulega leta se je priglasilo 116 bolnikov, ki so dobili podpore. Dohodkov je imela blagajna 7443 K 25 vin., stroškov pa 7636 K 47 v. Primanklaj je znašal torej 193 K 22 v, katerega je v svrhu izravnave računov dala na razpolago zadruga. Aktivnega kapitala ima blagajna 11.714 kron 53 v. proti lanskemu 11.263 K 9 v, torej več za 451 K 44 v, kar kaže, da je blagajna kljub slabim časom v splošnem napredovala. Račune, knjige in denar so računski pregledniki pregledali in predlagali absolutorij. Poročilo in rač. zaključek sta bila soglasno sprejeta. Za pregledovalce računov so bili izvoljeni gg. Tauzes, Soklič in Höger. Ker se k raznoterostim ni nihče oglasil, je načelnik zaključil zborovanje.

Prosveta.

— Hrvatska opera. Dne 2. aprila zvečer se uprizori Offenbachova fantastična opera „Hoffmannove povesti“, ki je na našem odru dobro znana, a se ni izvajala doslej še nikdar vsa, neskrajšana. Zagrebško operno osebje pa izvede to popularno opero brez krajšav. Zato je prolog izdatno daljši, epilog z drugačnim zaključkom ter je slika v Benetkah glasbeno in pevsko bogatejša. Gosp. Marko Vušković, ki igra vse tri zle duhove, ima v prologu in v poteku opere obsežnejšo vlogo, kakor so jo izvajali naši pevci v isti operi. Razne, pri nas črtane osebe nastopajo v zagrebški izvedbi povsem po izvirniku. Gospod Vušković predstavlja tri izredno originalne tipe, ki spadajo med najsijajnejše kreacije bogate galerije njegovih opernih značajev. V kratkem gostuje g. Vušković na kraljevski saški dvorni operi v Drazdanh, zato mu ne bo možno več priti v Ljubljano. Gosp. Lowczyński je idealen Hoffmann, ženske vloge pa z gospo Majo de Strojcijevo (Olimpija in Antonija), z gđ. Miro Koroščevo (Giulietta) in z gđ. Jos. Sladovičeva (Stella) v vzornih rokah. Niklasa pove gđ. Merc. Valentijeva, Spalanzanija gosp. Zv. Strmac, Crepela g. Jos. Križaj, Schlemihla pa g. Tošo Lesič. Tako bo po svoji popolni in neskrajšani izvedbi ta opera za Ljubljano kakor noviteta. — V petek, 3. aprila se uprizori najnovejša Fr. Lehárjeva opereta „Napoved s mami“! ki se izvaja pravkar večer za večer v „Theater an der Wien“ na Dunaju.

— Poslovilni večer ravnatelja Ign. Boršnika. G. Boršnik si je izbral za slovo tridejansko dramo maloznane italijanskega pisatelja Marka Prage »Aleluja«. Aleksander Fara, glavni junak, katerega je včeraj igral, je zaslužil pred dvajsetimi leti ženo pri grehu. Zaradi hčere Eve, ki je bila takrat še dete, se je maščeval tako, da ni zvedel o tem svet. Zunaj doma je zamišljal kot Aleluja najrazličnejše zabave, veseljačil tu, veseljačil tam, doma pa je vodil kot Fara skozi dvajset dolgih let nad svojo ženo maščevanje s tem, da je ni vpošteval kot ženo. Njegova hčerka je med tem dorasla in se poročila s tako pretirano čistim in tako nečloveško naraščevanja željnim Ivanom Contejem, kakoršen je njen oče Aleksander Fara. Ker so take solidne literarne nature tudi primerno puste, si je privoščila malo zabavico z drugim. Misli la ni kdovekak resno in z materjo vred bi rada vse potlačila. Zato nekoliko nalaze očeta, ki pa svetniško pobesni, ko spozna pozneje, da mu takrat, ko mu je gledala po gledališko v oči, ni govorila same svete čiste resnice. V efektne koncu se zgrudi sam. Drama sama, polna patetičnega trpljenja, ni vredna toliko, da bi se bavili z njo podrobneje. Glavna stvar na tem večeru je bila igra g. Ign. Boršnika. Pokazal je, da je vreden imena, ki ga živa pri nas in na našem jugu kot dramatski igralec. Junaka, revnega od doma, to se pravi manj srečno ustvarjenega od avtorja, je izpopolnil in postavil na oder živega in krepkega in zdravega. Utemeljeval ga je sproti z načinom, po katerem je govoril, z gestami in z mimiko, ki pove več, kakor kope besed. Gledalca je zanesel preko slabe drame v pravo in pristno umetnost. Momenti, ko je podajal svojo bolest, so bili tako močni, da ni imel časa človek premišljati, ali so upravičeni, ali niso. Občinstvo, ki je zasedlo gledališče in tako izkazalo g. Boršniku svoje simpatije, ga je pozdravilo z glasnim ploskanjem že pri nastopu in ga slavilo še burneje za vsakim aktom. Prejel je tudi darove. Njegova

Pred kupčijo s Trstom je vedno svaril, končno pa privolil v agenturško kupčijo. Če je dobil Cohen kak pismen dekret, ne ve. V Trstu se je naglašalo, da zahtevajo odjemalci moko od Elizabetnega mlina in ravnanje tega mlina je prišel v Ljubljano. Z njim se je sklenila agencijska pogodba, ki jo je podpisal tudi on. Cohen je zbiral naročnike in naročal moko. »Agro - Merkur« bi bil dobil za posredovanje 2%, prevzel pa je odgovornost samo za fakturo ter jamčil za $\frac{1}{10}$ zneska kupčije v najvišjem znesku 40.000 K. Med tem časom pa se je začela lastna kupčija, o kateri ni bil obveščen. Tako so nastale obveznosti. To je bilo koncem oktobra 1909. Dr. Žerjav je bil mnenja, da bi »Agro - Merkur« utegnil imeti od te kupčije 50.000 K dobička. Kljub temu je Lenarčič ukazal, da se mora promet vršiti zopet v prvotni obliki kot agencijska kupčija. Na tozadevno vprašanje je dobil od Rožmana odgovor, da se je to že izvršilo, dobiček se je vpisal baje tako, da so se odstotki provizije zvišali, kar je da-

to 15.000 K. S tem je bil on pomirjen ter je mislil, da se proprekupčja ne vrši več.

Ker je bila Zveza odpovedala kredit, je bilo treba poiskati drug zavod. Dr. Žerjav je sklenil tako pogodbo z Moravsko posojilnico ter poročal to v seji. Tudi on je bil zadovoljen, da se otvori pri Moravski kredit do gotove vsote, znesek pa bi se odplačeval, kakor hitro se zoži delokrog. O Moravski je vedel, da je zelo bogata zadruga, ni pa preiskaval, če ji bodo zadostovala lastna sredstva. Ni vedel, da bo šlo kreditiranje po ovinkih zopet na Zvezo. Da bi bil žrtvoval svoje lastno premoženje, za to ni čutil potrebe. O tem sklepu z Moravsko je poročal dr. Žerjav osebno tudi načelniku nadzorstva.

Koncem 1909 je slišal, da ima Cohen v Trstu lastne pekarije. Dr. Žerjav se je takrat peljal v Trst, da se o tem prepriča ter je dobil tam drugačnjo pojasnila. Po preteku pol leta poslovanja si je dal napraviti bilanco za konec 1909, izdelovanje bilance pa se je zavleklo do maja. Takrat je videl, da je »Agro - Merkur - Zvezi dolžan 160.000 K. Sklenilo se je dati menice »Agro - Merkurja« Zvezi in te bi polagoma zapadle, tako da bi prišla Zveza izven stikov z »Agro - Merkurjem«. Menice pa bi plačevala Moravska. Bilo jih je za 120.000 K. O kočevski posojilnici ve zelo malo. Mislil je, da gre samo za majhne vsote, govorilo se je samo o nekem Bevcu, ki bi ga imela prevzeti Kočevska posojilnica. O Moravski je bil mnenja, da je imela pri Zvezi aktivno premoženje. Pri Zvezi se je bil določil princip, da se za vsaki včlanjeni zadrugi z neomejeno zavezo kredit, ki znaša 300 K za vsakega člana pri drugih zadrugah po razpoložljivih sredstvih.

Bilanca, ki jo je dobil meseca maja, je izkazovala aktiva kakih 4000 kron. Kako slabo stoji »Agro - Merkur« je izvedel šele po obnem zboru od dr. Voduška, ki je bil zastopnik »Agro - Merkurja« v Trstu. Takrat je izvedel, da obstajajo še razni sklepi z Elizabetnim mlinom in več blaga zaplenjenega. Lenarčič je takoj odpotoval v Trst ter se prepričal, da so bila res tam štiri skladišča z blagom, da se je moralo res prodajati blago po nižji ceni in da je bilo blago deloma tudi lombardirano. Na namestništvu je dosegel, da se je smela koruza prodati denaturirano seveda v škodo. Dr. Vodušek se je nato odpeljal v Budimpešto, da se stornira prope kupčija, ker je bil prepričan, da je sklep neveljaven, eventualno naj doseže manjšo diferenco. Po tedanjem borznem poročilu bi bilo plačati po 1000 K za vagon, katerih je bilo kupljenih 120. Dosegla se je poravnava proti plačilu 40.000 K. Iskali smo potem ta denar. Dr. Žerjav je bil za to, da se sklepi prolongirajo za eno leto, vsled česar bi bilo mogoče, da se pri dvigu cene same izravna. Garantiral je tudi sam za eventualno diferenco 40.000 K, ki jih je hotel odplačati v 5. letih. Konkurnja ni napovedal, marveč je naročil še eno bilanco. Revizije s strani Zveze ni bilo in je kot načelnik Zveze tudi ni odredil. Bilanca leta 1910 je izkazala okoli 40.000 K izgube. Nato je sklical izredni občni zbor, oziroma shod zaupnikov. Elizabetni mlin je grozil s tožbo. Na tem shodu se je dogovorilo, da naj vsak nekaj žrtvuje in Lenarčič je podpisal 20.000 K. Govorilo se je tudi o napovedi konkurza, on pa je skušal najti že en izhod. Osebno je dognal inventar ter našel, da ena cela klet vina ni bila vpisana. Začetkom oktobra je pa naročil še eno končno bilanco ter proglasil potem konkurz, ki je bil odprt 22. oktobra 1910.

Zagovarja se, da je storil vse, kar je mislil, da bo »Agro - Merkur« v korist. Smatral je za svojo moralno dolžnost, da vzdrži zavod ter je podal tudi garancijsko izjavo za pol milijona kron pri banki »Union«. In še pozneje je podpisal s Knezom vrednice za 200.000 K. Ko je izvedel za nepravilnosti v Trstu in za prope - kupčije, je sušal takoj te nepravilnosti odpraviti. Zanašal se je na bilanco in pravi, da je v tem storil svojo dolžnost. Prepričan je, da je zadela »Agro - Merkurja« nesreča samo zaradi nepravilnega ravnanja tržaške podružnice, oziroma Cohena. Sedanjí primanjkljaj znaša po njegovem mnenju okrog 350.000 K.

Dr. Tavčar naglašja, da ima »Zveza slovenskih zadrug« iskati pri »Agro - Merkurju« skoraj 700.000 K. Prva napaka je bila, da je bil predsednik »Zveze« obenem tudi predsednik »Agro - Merkurja«. Ko se je Agro - Merkur ustanovil, se ni napravil noben sklep načelnistva Zveze, da smeta dva uradnika in načelnik Zveze biti člana »Agro - Merkurja«. Delalo se je torej brez sklepa. Agencijska pogodba je bila sklenjena

dne 7. oktobra 1909, isti dan pa tudi prope - kupčije.

Zagovornik dr. Mandić vpraša glede poravnave za 140.000 K, ki jo je pa potem baje Lenarčič odklonil, oziroma one listine ni dal naprej v podpis. Lenarčič se na to ne spominja več.

(Dalje prihodnjik.)

Ker mu ni krompirja po okusu skuhala, se je Leopold Zankar, delavec na Klanju, jezil nad svojo materjo. Obdolženec bi bil rad jedel prazen krompir za večerjo, katerega mu pa mati zaradi pomanjkanja zabele ni mogla napraviti. To je Zankarja tako vjezilo, da je svojo, v postelji ležečo mater, z roko udaril parkrat po obrazu, nato jo je pa še s pipcem vrezal po desnem licu ter ji prizadejal težke poškodbe. Obdolženec ne taji dejanja, le to zanikuje, da bi bil mater z nožem poškodoval. Obsojen je bil na 7 mesecev ječe.

Nevaren vlačugar. Anton Mesner, strugar, pristojen v Dobrunje, je bil čestokrat radi vlačuganja in prepovedanega povratka in hudodelstva javne sile predkaznovan. Prišel je dne 4. t. m. v Ljubljano ter se v neki žganjariji nekaj opil. Neki stražnik ga je opazoval, ko je po mestu beračil. Ko ga je stražnik pozval, naj se legitimira, je postal nasilen; po napovedani aretaciji je šel nekaj časa mirno, naenkrat se je pa obrnil in sunil stražnika v smeri želodca. Šele ko mu je drugi stražnik prišel na pomoč, ga je bilo mogoče ukrotiti. Za kazen mu je prisodilo sodišče 11 mesecev težke ječe.

Vedno nižje. Karl Nekerman, 51 let star, iz Ljubljane, bivši trgovski sodnik je eden tistih nesrečnih ljudi, katerega je pijača privedla na rob propada. Udal se je žganje-pitju in vlačugarstvu. Komaj da je dne 1. t. m. prestal 10tedenski zapor pri tukajšnjem okr. sodišču in se čutil prostega, takoj se je napil žganja, potem pa jel po mestu beračiti. Bil je aretiran. Temu se je pa Nekerman s silo vprl, sunil je stražnika z roko v obraz, nato ga pa še po obrazu opljuval. Šele s pomočjo nekega vojaka in še enega stražnika so ga ukrotili. Zagovarja se, da je bil do nezvesti pijan, kar priče oporekajo. Obsojen je bil na 9 mesecev težke ječe.

Razne stvari.

* **Umrl je v Kodanju znani danski dramatski pesnik Bergström**, star 45 let.

* **Zastrupljenje.** Iz Petrograda poročajo, da se je zastrupilo v tovarni za stroje, last tvrdke Bogdanov, čez 400 delavcev. Počila je plinova cev. 18 delavcev je mrtvih.

* **Visoka globa.** Zaradi tihotapstva s saharinom so aretirali v Jabolci nekega hišnega posestnika in nekega špedicijskega uradnika. Vrednost vtihotapljene saharina znaša 60.000 kron. Kaznovali so ju s 300.000 kronami globe.

* **Ljubavna tragedija.** Iz Pariza poročajo: Mlada žena Juliette Dissonnais je v petek dopoldne v nekem hotelu na cesti Löwendal ustrelila svojega ljubimca Mauricea Auriola, uradnika v kabinetu generalnega guvernerja Indochine. Nato se je ustrelila.

* **Grozna drama.** Iz Bruselja poročajo: Grozna drama se je v petek odigrala v Gentu. Inženir Drago Vimer je umoril celo rodbino Bontinek, namreč ženo in tri otroke v starosti od 1 in pol do 10 let. Prezrel jim je vratove. Morilca so aretirali. Vzrok činu ni znan.

* **Povodnji in viharji.** Vsled večdnevnega dežja je izstopila na Ogrskem Donava pri vaseh Baranyos in Borsca. Okoli 10.000 oralov zemlje je pod vodo. Promet na državni železnici med Pečuhom in Batašcehom in na nekaterih slovaških železnicah je promet ustavljen. V Sobotici se je več hiš podrlo. Pri Mohaču je vihar odnesel več mlinov.

* **Dvoboj s tragičnim izidom.** Iz Ljubnega poročajo: V soboto zjutraj se je vršil blizu Brneka ob Muri dvoboj med dvema visokošolcema iz Ljubnega. Okoli devetih zjutraj so pripeljali 31letnega slušatelja tukajšnje rudarske visoke šole pl. Karpinskega s strelno rano v glavi v tukajšnji bolnišnico. Ob enajstih je umrl. Njegov nasprotnik Kazimir Wicher-kiewicz in vsi sekundante so izginili iz Ljubnega. Vzrok dvoboja je bil prepri pri igri.

* **Milijonski proces za izum.** Pred 15 leti je izumil ameriški pastor Goodwin neke vrste kinematografičen film, ki ga je hotel vporabiti v poljudne izobraževalne svrhe. Kmalu nato je umrl. Neka kinematografična družba, ki se je polastila izuma, je napravila ogromen dobiček. Izumiteljeva vdova je zdaj tožila družbo za odškodnino, ker je družba z izumom njeneza soproga zaslužila več nego

sto milijonov kron. Sodišče je prisodilo vdovi, ki je skoraj 90 let stara, večji del ogromne vsote.

* **Najvišja hiša na svetu.** Seveda bodo to najvišjo hišo zgradili v New Yorku, kjer so visoke hiše nekake specialiteta. To velikanstvo hišo bodo zgradili na vogalu Broadway in osme ceste. Visoka bo 273 metrov in bo imela 51 nadstropij. Ogrodje hiše bo iz jekla, stavba pa bo zgrajena v gotičnem slogu. V tej palači bo imela svoje prostore »Vseameriška asociacija«. Na strehi, bo stal velikan-ski kip, ki bo predstavljal to asociacijo. Zgradba je proračunjena na 62.500.000 frankov, najbrže bodo pa proračun prekorčili.

* **Doživljaj državnega pravdnika.** Tudi državni pravdnik je takorekoč človek. In če odloži togo, se mu prav lahko zgodi, da ga zmotijo zapeljive ženske oči. Pred par dnevi so poročali nekateri pariški listi, da je neki državni pravdnik v stanovanju znane plesalke zblaznel. Obžalovali so siromaka, čeprav je splošno prevladalo mnenje, da državni pravdnik, ki naj bi bil drugim državljanom vzgled, sme s sloviti plesalkami občeati le uradno, nikakor pa ne med polnočjo in ranim jutrom. Zdaj pa so dognali, da imenovani državni pravdnik ni zblaznel, marveč da so ga le smatrali za blaznega, ker se je tako obnašal, kakor bi se sicer ne obnašal niti najmlajši praktikant. Državni pravdnik, maskiran kot Turk, je obiskal maskarado, kjer je srečal neko ljubeznivo damo. Dama ga je vzela s seboj v Montmartre ter mu sramežljivo priznala, da ima državni pravdnik veliko srečo, občeati s plesalko Regino Badet, ki se je prva držnila občinstvu pokazati svoje telo — nepokrito. Dama je povabila državnega pravdnika, naj jo obišče v njenem stanovanju. In državni pravdnik je z veseljem sprejel ponudbo. Prej mu je pa dama dala še ključ od hišnih durí. Pol ure nato je prišel državni pravdnik s fesom na glavi v hišo, v kateri naj bi stanovala plesalka. Ker pa ni vedel, v katerem nadstropju stanuje plesalka, je pozvonil pri vsaki stranki. Seveda je zbudil vse stanovalce, ki so radovedni in prestrašeni prihiteli na hodnik. Lahko si mislimo, kako so sprejeli državnega pravdnika. Ko so mu zbili z glave fes, so ga prijel, ker so bili prepričani, da je zblaznel. Policija ga je odpeljala. Še le na policiji si je državni pravdnik mogel priboriti potrebno avtoriteto. Vendar pa je dobil malo grajo. Vprašanje je, je-li se bo državni pravdnik obtožil zaradi motenja nočnega miru?

* **»Svete Johance« v Berlinu.** Skoraj neverjetno je, da se morejo še dandanes ljudje v velikih mestih obračati ne samo na sekte, marveč celo na posamezne skupine ljudi, ki brez vsakega realnega dela obljubijo svojim klijentom naravnost čudeže, ki jih dosega s samo molitvijo. V Berlinu je v poslednjem času vzrastlo to zlo, kakor škodljiva goiba in zahtevalo dve žrtvi iz probujenih družabnih krogov. Bila je to dramatična umetnica Butzejeva, ki je pred par meseci umrla. Zdravile so jo takozvane »molilke« in ni vprašala za svet zdravnika. Pred par dnevi pa je zopet umrla Alice Arnauldova, tudi dramatična umetnica, ki je iz rok zdravnikov prešla v roke teh sleparic. Te berolinske sleparke-molilke skrbje, ko dobe pristop k polni osebi, predvsem zato, da bi jo izolirali od vseh njenih sorodnikov in znancev in da bi ji vzeli vse zaupanje v nje. Gospodična Arnauldova je ležala bolna v neki berolinski bolnišnici, ko jo je obiskala Butzejeva. Ta jo je pregovorila, naj se odreče zdravniški oskrbi in naj se zaupa molilkam. Bolnica jo je ubogala in je prišla popolnoma v roke slepari, ki niso k njej pripustile niti tajnega svetnika, gledališkega zdravnika, v spremstvu njenega brata, višjega častnika. Končno so ti poklicali policijo na pomoč. Niti spovednika niso pustile sleparke k njej, da bi morda ne izdala katero izmed muk, ki jih je morala pretrpeti od njih. Butzejeva je šla, okrepčana vsled tolažbe molilk, težko bolna na gledališki oder, s katerega so jo odnesli skoro mrtvo na kliniko, kjer je povedala vse podrobnosti, kako so jo sleparke lečile. Zgodilo se je pa še nekaj. Izgubila se je tudi oporoka Butzejeve, v kateri je zapustila svoje premoženje svojim sorodnikom. Oporoka je bila shranjena v njenem stanovanju, ko je bila na kliniki. Državni pravdnik v Berlinu ima obširen material proti tem molilkam, ki svoje delo izvršujejo, kakor obrtnice. Sodnijska razprava bo razkrila pač razne stvari, o katerih se je dozdaj govorilo le tajno, kakor o čudežih.

* **Dvorni dobavitelj Napoleona.** V »Reviji napoleonskih študij«, ki izhaja v Parizu, čitamo zelo zanimiva poročila o dvornem zakuljsju Napoleonov, predvsem o njegovih življenjskih in toaletnih potrebščinah in dobaviteljih. Dva krojača, Chevalier in Lejeune, sta izdelovala cesarju njegove zgodovinske sive suknje. Za vsako sta dobila 200 frankov. Klobučar Poupard je izdeloval tudi dobro znane voglate klobuke, brez katerega si zamišljenega Korzikana niti predstavljati ne moremo. Izmed največjih potrebščin so bili parfumi. Najprvo je to dobavljal Gervais-Cardin z rue St. Martin, pozneje Tessier iz zavoda Cloche d'Or, ki so dobavljali dišča oranžna mila, ki jih je Napoleon posebno rad imel. Posebno veliko so potrebovali kolinske vode. Razen posebnega urarja je bil tudi poseben dobavitelj kugal in gledališke lornjete. Perilo je prala mnogo let neka Duzandova, pozneje pa madame Barbierova iz Neully, ki je oprala v enem četrtletju 200 srajc, 125 flanelastih jopic, 495 batistastih žepnih robcev, 585 brisalk itd. Žena prvega komornika Constanta je imela na leto 2400 frankov in je morala paziti na cesarjevo perilo. Gospa Bernardova je bila dvorna cvetličarka, dobivala je letnih 600 frankov in je morala sleherni dan položiti šopek v cesarjev tajni kabinet. Robilardova tovarna je dobavljala cesarju tobak za njuhanje (škaflo 6 kg za 7 frankov 20 ct.) do l. 1810, ko je to nalogo prevzela cesarska manufaktura. Več knjigarn je moralo dobavljati knjige za Napoleonovo knjižnico in njegove gradove. Če so bile velike slavnosti, tedaj so potrebne stvari dobavljale velike tovarne. Tako je za slavnost kronanja napravil umetnik Picot velik cesarski plašč za 25.000 frankov, manjšega pa za 10.000 frankov. Pri vdovi Tonletovi je bila naročena kožuhovina za skupno vsoto 16.000 frankov. Čevljar Jacques je napravil za 250 frankov rimske sandale in Pannier je dobavljal za 72 frankov nogavic. Niso bile to majhne vsote, vendar pa se vidi, da Napoleon ni bil zapravljivec.

Telefonska in brzojavna poročila.

Grof Stürgkh v avdijenci.

Dunaj, 30. marca. Cesar je danes sprejel v izredno dolgi avdijenci ministrskega predsednika Stürgkha.

Razredna loterija.

Dunaj, 30. marca. Šestnajsti dan: 60.000 dobi št. 31.362; po 5000 kron št. 17.826 in 55.876.

Razbit mladočeški shod.

Praga, 30. marca. V Nepomuku so Mladočehi sklicali shod, na katerem bi imel govoriti poslanec dr. Rašin. Narodni socialci so shod razbili, naker je prišlo do ostrih spopadov med Mladočehi in narodnimi socialci.

Dvoboj v Ljubnem.

Ljubno, 30. marca. Policija je aretirala enega izmed sekundantov v predčerašnjem smrtnem dvoboju, 20letnega dijaka Ostrowskega, ki je bil najprej pobegnil v Gradec ter se nato vrnil v Ljubno.

Parlamentarna vlada na Hrvaškem.

Budimpešta, 30. marca. »Buda-pesti Hiriap« javlja, da bo v najkrajšem času parlamentarizirana hrvaška vlada. Podban postane veliki župan zagrebški dr. Bošnjak, šef pravosodnega oddelka poslanec dr. Bađaj, šef naučnega oddelka pa poslanec dr. Mažuranić.

Dogodki na Balkanu.

Srbski dijaki proti dogodkom na Revoltelli.

Belgrad, 30. marca. Včeraj se je vršil velik shod vseučiliške in srednješolske srbske omladine zaradi dogodkov na Revoltelli v Trstu. V živahnih govorih je dijaštvo obsodilo barbarstvo Italijanov. Zlasti velik uspeh je imel pravnik Sokić, ki je očrtal stanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Primorju ter protestiral proti temu, da smatrajo Italijani vzhodno jadransko obal za nekako Tripolitanijo. Društvu »Edinost« v Trstu so poslali posebno brzojavko, ki obsoja brutalne napade Italijanov na brate ter izjavlja solidarnost srbske mladine s Slovenci. Zborovanje se je končalo s prepevanjem jugoslovanskih narodnih pesmi in s klici »Ziveli Slovenci!«

Avstrija in Crna gora.

Dunaj, 30. marca. Listi poročajo, da so se pogajanja med Crno goro in Avstrijo zaradi odstopitve Lovčena definitivno razbila.

Nova albanska vstaja.

Belgrad, 30. marca. Kakor se uradno poroča, so se pričeli ob srbsko - albanski meji novi krvavi boji. Nad 10.000 Albancev se je zbralo ter udarilo mestoma na srbsko ozemlje, zlasti pri Oraovi in Banji proti Prizrenu. Vse to se je jut boji, v katerem je bil prizrenski načelnik Rakica ranjen in od Albancev zajet. Srbska vojsna uprava je dala takoj povelje očitni četi.

Albanija.

Berlin, 30. marca. »Vossische Zeitung« poroča, da bo odpoklicala Italija svojega generalnega konzula v Skadru, ki je ščuval skadsrke muzlimane proti knezu Viljemu.

Otroci albanske knežje dvojice.

Drač, 30. marca. Včeraj je semkaj prispela italijanska jahta »Misurata«, na katere krovu sta se pripeljala princ Skanderberg in princeza Marija Eleonora.

Nezadovoljnost srbske duhovščine.

Belgrad, 30. marca. Radi 20% znižanja štolnine, ki jo je predložila vlada, vlada med srbsko duhovščino velika nezadovoljnost. — Duhovščina grozi, da bo ustavila svoje funkcije. Vlado glosilo »Samouprava« zaradi tega ostro graja duhovščino.

Zarota proti carju Ferdinandu.

Belgrad, 30. marca. Iz Sofije poročajo, da so tam odkrili novo zaroto proti kralju Ferdinandu. Zarotniki so pobegnili v inozemstvo.

Grška in Turčija.

Pariz, 30. marca. Listi poročajo, da je pričakovati v najkrajšem času sporazuma med Grško in Turčijo glede otokov Kios in Mitilene. Turčija je baje pripravljena, priznati avtonomijo teh otokov pod krščanskim generalnim gubernatorjem, ki bi bil kak grški princ, tako da bi bila suvereniteta Turčije samo formalna.

Angleški konzul z Bitoljo.

Belgrad, 30. marca. Srbska vlada je poslala Angliji noto, v kateri zahteva, da se odpokliče angleškega konzula v Bitolju, kar je le-ta s silo preprečil oblasivno zatvoritev in zapreženje prodajalne nekega angleškega trgovca, ki je skrivaj prodajal predmete, ki so v Srbiji monopol.

Prečitane časopise v šent-jakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bero.

Umrl so v Ljubljani:

Dne 27. marca: Matevž Košir, bivši hlapec, 47 let, Japljeva ulica 2. — Alojzij Bardorfer, rejenec, 15 dni, Cerkvena ulica 11.

Dne 28. marca: Franc Mrhar, kleparski mojster, 38 let, Kladezna ulica 4. — Vincenc Božič, sin železniškega zavirača, 16 mesecev, Zalo-karjeva ulica 12. — Josip Schuster, sin železniškega delavca, 4 leta, Streliška ulica 15.

Dne 30. marca: Josip Počivalnik, bančni uradnik, Prisojna ulica 3.

V deželni bolnici:

Dne 26. marca: Josip Mavsar, bajtar, 34 let.

Dne 27. marca: Anton Zdešar, posestnikov sin — mornarični eleve, 16 let.

Dne 28. marca: Marija Noč, posestnikova hči, 29 let. — Marija Zavodnik, premogarska žena, 23 let.

Dne 29. marca: Julijana Rebozelj, služkinja, 21 let.

Bratje — sestre!

Premislul nam je zvesti in neumorno delujoč naš član, dragi brat

Josip Počivalnik

uradnik Kreditne banke.

Pogreb dragega pokojnika se vrši jutri v torek, dne 31. t. m. ob 5. uri iz hiše žalosti, Prisojna ulica št. 3.

Bratsko članstvo, vsi odseki in sestre članice se pozivljajo, da se mnogobrojno udeležijo pogreba. Zbirališče članstva ob pol. 5. pop. v društvenem lokalu, Trg Tabor št. 2.

Odbor Škola 1.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Od velikonočne nedelje 12. do 17. aprila — 6 dni!

Modra miška!

Z Magdo Lessing!

Največja in najkrajša učinkovita veseligrta te seziže! Neprestan bučen smeh! Kinematograf »IDEAL«.

Ljubljanski milo s konjickom**Bergmann & Co., Dečim na Lahi**

je vedno bolj priljubljeno in razširjeno sprčo svojega priznanega učinka proti pegam in njega dokazane neprekosljivosti za racionalno gojenje polti in lepote. Na tisoče priznanih pisem. Mnogo odlikovanj. Pozor pri nakupu. Pazite **izredno** na označilo »s konjickom« in na polno firmo! Po 80 h v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istotako je Bergmannova lilijska krema »Manera« (70 h lonček) čudovita za ohranitev nežnih damskih rok. 954

Borzna poročila.**Ljubljanska****„Kreditna banka v Ljubljani“.**

Uradni kurzi dun. borze 30. marca 1914.

Waložbeni papirji.	Denar	Slagani
4% majeva renta	82.60	82.80
4.20% srebrna renta	86.75	86.55
4% avstr. krona renta	82.95	83.15
4% ogr. krona renta	82.05	82.25
4% kranjsko dež. posojilo	89.00	89.00
4% k. o. češke dež. banke	87.75	88.75

Srečke.	Denar	Slagani
Srečke iz l. 1860 1/2	442.00	452.00
„ 1864	675.00	685.00
„ tiskne	293.00	303.50
„ zemeljske I. izdaje	275.00	285.00
„ II.	242.00	252.00
„ ogrske hipotečne	227.60	237.60
„ dun. komuna ne	466.50	476.50
„ avstr. kreditne	475.00	485.00
„ ljubljanske	58.00	64.00
„ avstr. rdeč. križa	52.00	56.00
„ ogr.	31.25	35.25
„ bazilika	26.25	30.25
„ turške	225.90	228.90

Definice.	Denar	Slagani
Ljubljanske kreditne banke	402.00	404.00
Avstr. kreditnega zavoda	636.50	637.50
Dunajske bančne družbe	534.00	535.00
Južne železnice	102.75	103.35
Državne železnice	710.30	711.30
Alpine-Montan	820.75	821.75
Češke sladkorne družbe	300.00	302.50
Zivnostenske banke	270.25	271.25

Valute.	Denar	Slagani
Cekini	11.38	11.43
Marke	117.50	117.70
Franki	95.45	95.60
Lire	95.00	95.20
Rubliji	252.75	253.75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 30. marca 1914.

Termin.

Pšenica za apr. 1914	za 50 kg	12.83
Pšenica za maj 1914	za 50 kg	12.72
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg	11.31
Rž za apr. 1914	za 50 kg	10.17
Rž za oktober 1914	za 50 kg	9.36
Oves za apr. 1914	za 50 kg	7.96
Oves za oktober 1914	za 50 kg	7.82
Koruzna za maj 1914	za 50 kg	6.83
Koruzna za julij 1914	za 50 kg	6.97

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 738 mm

marc	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
28.	2. pop. 9. zv.	729.6 732.9	13.1 6.8	p. m. szah "	del. oblak jasno
29.	7. zj.	736.0	-0.7	sl. svzh	"

2. pop. 735.9	12.0	sl. jizah.	„
9. zv. 738.3	5.8	brezvetr.	„
30. 7. zj. 742.2	0.0	sl. jizah.	jasno

Srednja temperatura sobote 7.0°, norm 6.0°
nedelje 5.7°, norm. 6.2°. Padavina v 24 urah, 0.0 mm in 0.0 mm.

Brez posebnega obvestila.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani sin in brat, gospod

Josip Počivalnik
bančni uradnik

danes zjutraj po dolgi in mučni bolezni v starosti 26 let, mirno in vdano preminil.

Pogreb se vrši v torek, 31. marca ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Prisojna ulica št. 3 na pokopališče k sv. Križu.

Bodi dragemu rajniku ohranjen blag spomin!

Ljubljana, 30. marca 1914.

Žalujoči ostali.

I. slov. pogrebni zavod Josip Turk.

Zahvala.

Za izredno številne dokaze sočutja, ki so nam od prijateljev in znancev ob priliki smrti našega draga in iskreno ljubljenega

Pavla Peterca

trgovca, hišnega in zemljiškega posostnika

došli na tako dobrodejen način, za lepe darovane vence ter za častno spremstvo na poslednje počivališče se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo vsem. 1236

V Ljubljani, 30. marca 1914.

Žalujoči ostali.**Med**

zlatorumen, trčan, zajamčeno čist, v dežicah s 4 1/2 kg vsebine, razpošilja po K 8-50
Čeholastvo Ilirska Bistrica.

Trgovina

specerijske struke nad 25 let obstoja v Celju, v mestu na glavnem prostoru so takoj odda.

Ponudbe na „Srečni čas“, poste restante, Celje. 1233

NA IZBIRI pošilja tudi na deželo: Krasne

BLUZE

krila, kostume, nočne halje, perle in vsako modno blago.

Zelo solidna trdka

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Bistri trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otroških oblekah**in krstni opravi. :****Iščem kompanjona**

oziroma poslovodja s potrebnimi spričevali, tudi brez kapitala, za dobro vpeljano trgovino mešanega blaga, v jako industrijelnem kraju, s takojšnjim nastopom. Kje pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 1223

Ljubljanska kreditna banka
naznanja žalostno vest, da je nje zvesti in marljivi uradnik, gospod

Josip Počivalnik

po daljši bolezni preminil.

Bodi mu prijazen spomin!

1234

Kreditna banka.

Velikonočne razglednice

od 6 vinorjev naprej se daje v veliki izbiri
v **Narodni knjigarni**
v Ljubljani, Prežernova ulica šte. 7.

Hotel!

Na Sušaku prav tik Reke se dosednji „Hotel Sušak“, ki smo ga kupili in popolnoma prenovili in spravili v najboljše stanje, daje stroke vajenemu in delazmožnemu ponudniku **v zakup.**

Hotel, opremljen z električno razsvetljavo, obstoji iz 25 tujskih sob, poleg velikih gostilniških prostorov, spojenih s prav veliko koncertno dvorano z galerijo in stekleno verando, pripravno za gledališče, koncerte, društvena zborovanja in druge priredbe.

Ponudbe na lastnike **Brada Wertmann ali Žiga Wertmann, Sušak pri Reki.** 1138

Stavbeno podjetje:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železobetonske mostove, stropne itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Parkejna tovarna:

Velika zaloga hrastovih in bukovih desčic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam desčice na stara že obstoječa tla.

Strojno mizarstvo:

Izdelujem vsa stavbeno-mizarstvo početa se dela, pohištvo te proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila točno, povoljno in po nizkih cenah.

Tesarstvo:

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor: strešne stole, stropne, verande, barake odre i. t. d. — Popravila izvršujem točno in solidno.

Parna žaga:

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železnici poslan les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru iz državnega kolodvora.

Ustanovljeno l. 1900.

U. Scagnetti, Ljubljana.

Tehnična pisarna: na skladiščnem državnega kolodvora.

436

Telefon šte. 299.

Dr. Viktor Kac in Ana Kac roj. Bernardi kot starši, Anica, Leon in Rudi kot sestra in brata potrpi naznanjajo bridko vest o zopetni boleči izgubi, ki jih je zadela s prezgodnjo smrtjo njih hčerke ozir. sestrice

Bernardinke

Bog Vsegamogočni je po nezapodljivem sklepu ukrenil, iskreno ljubljene otroke v nedeljo 29. marca 1914 ob pol 10. dopoldne v nežni starosti 1. leta sprejeti med svoje anjele.

Pogreb preminule naše miljenke bo v torek, 31. t. m. ob 2. popoldne iz hiše žalosti, Tegetthoffova cesta št. 22 na mestno pokopališče, kjer se truplo prov pokoplje.

V Mariboru, dne 29. marca 1914.

1226

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš preljubljeni soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Andrej Uršič

posestnik in gostilničar

53 let star, v nedeljo 29. marca ob 10. uri dopoldne po daljši bolezni mirno v Gospodu zasnal. 1227

Pogreb se vrši v torek, dne 31. marca ob pol 9. uri dopoldne, Ilirska Bistrica, dne 29. marca 1914.

Žalujoči ostali.**ZAHVALA.**

Za vse blage dokaze povodom bolezni in smrti našega nezabnega očeta, starega očeta, brata i t. d., gospoda

Josip Kriegerja

bivšega meščana in posestnika v Krškem

izrekamo svojo najsrčnejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo preč. duhovščini, nadalje gg. uradnikom in meščanom, meščanski gardi in prostovoljnemu gasilnemu društvu v Krškem ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za časteče spremstvo blagega pokojnika.

V Krškem, dne 28. sušca 1914.

Žalajoči ostali.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenjša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA

V LJUBLJANI, PRE-SERNOVA UL. ST. 7

Sukno, volneno blago, vse vrste perilno blago, šifoni, preproge, odeje, zastori in izvrstno gotovo možko perilo se dobi po najnižjih cenah
v manufakturni in modni trgovini

J. KOSTEVČ

Ljubljana,
 Sv. Petra cesta 4.

Oglejte si
 zalogo ali
 zahtevajte
 vzorce.

DRUŽBA „P. WERNIG“ BOROVLJE, KOROŠKO.

**LOVSKE PUŠKE-
 STRELJIVO. PO-
 PRAVILA. REVOL-
 VERJI. ITD. ITD.
 „ CENIK 1914. „**

Ad št. 1019 ex 1914.

1231

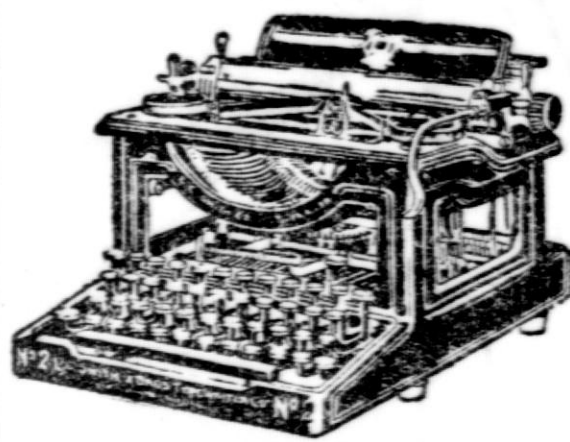
Prodaja lesa.

V državnem gozdu Ilovca na Gorenjskem se prodaja okoli 3600 kub. metrov mehkega lesa za žago „ 2000 „ „ celuloznega lesa

v izdelanem stanju na kraju posekanja.

Ponudbe je do **vštevši 25. aprila 1914** vložiti pri c. kr. gozdni in domenski upravi v Bohinjski Bistrici, kjer se dobe tudi natančnejša pojasnila in prodajni pogoji.

C. kr. gozdno in domensko ravnateljstvo
 v Gorici, 27. marca 1914

Tihopisni stroj (najnov. model)
„L. C. Smith & Bros“
 je najpopolnejši in najboljši.
 10 letno funkcijsko jamstvo.

Ugodno plačevanje v obrok h.
 Stari stroji drugih sistemov se vzamejo v plačilo. Brezobvezno razkazovanje. Prospekt zastoj in franko.

THE REX CO., LJUBLJANA,
 Selenburgova ulica št. 7. — Telefon št. 38.
 Zastopstvo pisalnih strojev „UNDERWOOD“ in „CORONA“.

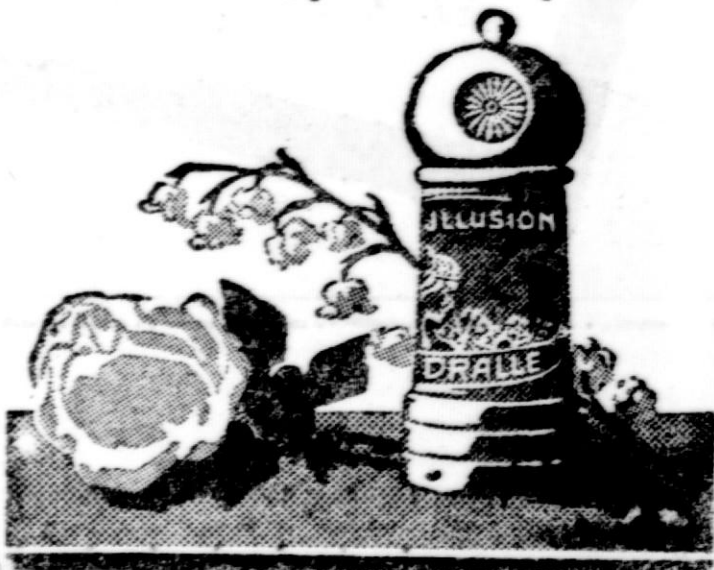
Zaloga vseh potrebščin za pisalne stroje.

„Parfum distingviranega sveta je“
Dralleja

iluzija v svetilniku

Cvetlične kapljice brez alkohola.

Cudovita, presenetljiva prirodnost.

Smarnica, vrtnica, španski bezeg, he-
 liotrop, reseda K 4—, vijolic K 5—.
 Po vseh lekarnah, drogerijah, parfu-
 merijah, trgovinah z milom in bolj-
 ših brivnicah.
**JURI DRALLE, HAMBURG, BO-
 DENBACH n. L.**

Spomladne modele
 za dame in deklice priporoča tvrdka

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19.
 Za gospode in dečke
 največja izbira

oblek in površnikov

najnovejšega kroja. Priznana najnižje cene.
 Solidna postrežba! Solidna postrežba!

SANATORIUM EMONA
 ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
 L. LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
 SEF. ZDRAVNIK PR. MARJ. DR. FR. DERGANČ

Mesečna soba

lepo mehlovana, se na Sv. Petra
 cesti št. 4 takoj odda. — Razgled
 na cesto.

Več se poišve pri **Ig. Žargi v**
 trgovini. 1187

Proda se

stavbišče

na lepem prostoru v **Spodnji Siški**
 nad cerkvijo. Lep razgled. Meri 800
 sežnjev (klastri) po 6 K. Je za dve
 hišici.

Poišve se: **Čeh, glavna pošta**
 Ljubljana. 644

Kavarna
 vse noč
 odprta

LEON

Gostilna
 Florijanska ulica št. 6.

Proda se

gostilna

z gospodarskim poslopljem,
 stavbene parcele, travniki,
 njive v Ljubljani blizu Dolenj-
 skega kolodvora in gozdi na
 Golovcu.

Poišvedbe pri upravnistvu »Slov
 Naroda«. 702

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 43

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Ženitna ponudba.

Gospodična izobražena, dobra
 gospodinja, želi znanja z gospodom,
 ki ima primerno službo v starosti
 od 30.—45. let. Vdovec ni izključen!

Ponudbe naj se pošljejo pod
 šifro „**MLaderka 328**“. Poštno
 ležeče, Ljubljana. 1206

Sidro-Thymol-mazilo

za lahke doškodbe (rane), nezcalcene
 rane in opekline. Doka K — 80.

Sidro-Liniment. Capsici
 compos.

Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller
 Seločine elajajoče mazilo za prehlajenje,
 reumatizem, trganje po udih, itd.

Steklenica K — 80, 1.43, 2.—

Sidro-Albuminat-železna-tinktura

za malokrvnost in bledico,
 Steklenica K 1.40.

Dobi se skoro v vsaki apoteki ali pa
 direktno v

**Dr. Richter-jevi apoteki „pri zlatem
 levu“, Praga I,
 Elzabethstrasse 5.**

Pelinkovac
 POKORNY
 LIQUEUR MEDICINAL

Pazite
 na
 etiketo!

Dr. fil. in med.

1172

Alfred Šerko

večletni volonter psihijatrične klinike v Monakovem in
 bivši asistent neurološke klinike dunajske univerze

se je nastanil kot specialist za živčne bolezni

v Trstu

Via G. Gallina 2. — (Piazza Goldoni 9.)

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana, žužni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tr-
 žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
 Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
 Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje,
 Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
 Straža - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
 Jesenice, iz zvezo na brzovlak na Beljak,
 Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
 lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
 lin.) (direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.)

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
 Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
 Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-20 popoldne. Osební vlak na Skofjo
 Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni
 vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

1-30 popoldne. Osební vlak na Grosu-
 plje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
 Straža - Toplice.

3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj,
 Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
 Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič,
 Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
 brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
 Monakovo, Vlissingen. (London), Celovec,
 Linc, Dunaj.

7-49 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje,
 Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Je-
 senice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na
 brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Ino-
 most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
 Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Go-
 rice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Lince, (Londona)
 Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Ino-
 mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

3-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega,
 St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega,
9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža,
 Jesenic, zvezo na brzovlak iz Dunaja,
 Lince, Celovca, Monakovega, Solnograda,
 Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice
 Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka
 Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplice,
 Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
 čevja, Grosupljega.

4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta,
 Gorice, Trbiža, Jesenic, Lince, Celovca,
 Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča,
 Kranja.

5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z
 zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
 Prage, Dunaja, Lince, Celovca, Kölna,
 Monakovega, Solnograda, Inomosta, Fran-
 zensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
 Opatija-Reka).

3-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice
 Trbiža, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca
 Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-30 zvečer. Osební vlak iz Jesenic,
 Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni
 vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

9-18 po noči. Osební vlak iz Straže-Top-
 plje, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega
 Kočevja, Grosupljega.

11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Go-
 rice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana, drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: **7-32, 11-50, 3-12,**
7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: **6-42, 11-00, 2-41,**
6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Pozor!

Samo kratek čas!

Pozor!

Samo kratek čas!

Največja razstava divjih zveri

iz Hagenbeckovega živalskega parka
 je dospela v Ljubljano in se vrši

gala paradna predstava

v ponedeljek, dne 30. marca ob 8. zvečer
 v areni Narodnega doma.

Iz bogatega sporeda se more posebno omeniti

30 levov

ki jih oredvaja in dresira najpogumnejši kapitan **Al-
 fred Schneider**, ki je s svojim delovanjem do sedaj
 vzbujal v vseh državah Evrope splošno pozornost.

Dalje treba posebno omeniti zname-
 nito proizvajanje

3 zračnih akrobatov Alfonso,
 kakor tudi

MIS NORDINI,
 zagonetko kriminalistov in policije s
 svojimi čudeznimi oprostilnimi uspehi.

Cene prostora: Numerirani zaklopni sedeži K 3—, I. prostor K 2—,
 II. prostor K 1.50, stojšče 60 vin. Otroci in vojakci od narednika navzdol
 plačajo pri popoldanskih predstavah samo polovico.

Za obilen obisk se priporoča

ravnateljstvo.

Nizke cene!

Kupujte in naročajte sukna, modno blago, perilo i. dr. pri

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Dekle

pridna, poštena z dobrimi sprječevali,
išče službe. 1205
Ponudbe naj se pošljejo pod „Dekle
845“. — Poštno ležeče, Ljubljana.

Prodaja bencinov motor

na 12 konjskih sil, goni žago in mlin, 3
kamne. Stoji kakor je ali pa da se cela
naprava ven vzame. Zelo malo rabljeno.
Natančneje se poizve pri Franji Lenarčiču,
Nova vas pri Rakovcu. 1117

„PRI TURKU“

Leon Adjiman 1203
umetni krpalec (mašice) iz Gergrada
za pristne orientalske in perzijske
preproge.
Zajamčeno dobra izvršitev in nizke cene.
Pisni pozivi na: Stari trg 22, II. nadst.

Gostilniška koncesija

so da s 1. majem v najem.
Več se izve v gostilni Košak, Go-
sposka ulica ali pa na mitnici Radeckega
cesta. 1228

Strojniki-kurjači

jako vesten in pošten išče službe v
mestu ali na deželi. Pisane ponudbe
pod „strojniki-kurjači/1229“ na
upravn. »Slov. Naroda« 1229

Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke
A. Kunc, Ljubljana.

Bogata zaloga blaga za
naročila po meri.

Priznana najfinejša izvršitev.
Najnižje cene!
Ceniki na razpolago.

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj unčevalec korenin
balsam Rila Vaših kurjih oči, bradavic,
otičancev ne odstrani v 3 dneh
brez bolečin. Cena lončka z ga-
rancijskim pismom 1 K 3 lončki
2 50 K. Zemeny, Kaschau (Kassa) I., Postf.
12 736 Ogrsko. 628

Popravila.

Modni salon
Stuchly-Maschke
LJUBLJANA

Zidovska ulica 3.
Prodaja damskih in otroških
klobukov. — Zlati klobuki.

Postrežba točna! Cene solidne!

Prva največja
domača in eksportna trdka!
Zalogatelj c. hr. armade, vojne mornarice, domobrancev itd

Glavni zastopnik največjih tovarn ur v Svisi
Priporočano najboljšo
švicarske ure. Schaffhausen ure, Omega ure itd.
Najbogatejša zaloga briljantnih in drugih
prstanov, uhanov, verižic, zapestnic itd.
Namizno orodje. — Krasni nastavki iz
srebra itd. itd.
Najnovejši cenik brezplačno. !

Modne potrebščine za gospode
kakor: klobuke, cilindre, slamnike, čepice, srajce,
ovratnike, zapestnice, kravate, naramnice, žepne robce,
nogavice, palice i. t. d. priporočam
v največji izbiri vedno najnovejšo
modna in športna trgovina
P. Magdič, Ljubljana
nasproti glavne pošte.

Ne zamudite! Redka priložnost! Samo nekaj dni!

Prostovoljna dražba
zaloge čevljev

kakor moških, ženskih, otroških, gorskih i. t. d.
najnovejša oblike bode od 1. aprila dalje
v **Wolf vi ulici št. 12**
na dvorišču pri „Auru“
globoko pod lastno ceno.

Nadalje se bode razprodala vsa zaloga usnja in čevljarških po-
trebščin ter sploh vsa prodajalniška oprava istotam pri
Združenih čevljarjih,
Wolfova ulica št. 12.

1199

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

Peter Kozina & K^o, Ljubljana, na Bregu.

Cena za gospode	K 14.—, 17.—, 20.—
„ „ dame	„ 12.—, 15.—, 18.—
„ „ dečke ³⁶ / ₃₉	„ 10.—, 12.—
„ „ otroke	Št. 22-25 26-28 29-31 32-35 K 5.— 6.— 7.— 8.—

Garantirana kakovost po teh cenah.

Cenejšje vrste od kron 1:50 naprej.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalka v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

„ Živahna zveza z Ameriko. „

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje
(rente, zastavna pisma, dolnice, srečke
itd.) — Valute in devize. — Promese
k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice
ter na žiro in tekoči račun. 203
Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.
Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture.
— Zavarovanje vredn. papirjev proti
kurzni izgubi. — Revizija žrebanja
srečk brezplačno. — Rembours-krediti.
— Borzna naročila. — Inkaso.